

Krislaivis

Pranešimas iš Kretingos.
Žmogus turės gražaus juo-
VLIK'o sveikinimai. [ko.
Man patinka.
Trys reikalai.
Rašo A. BIMBA

Pranešimas iš Kretingos
skamba: "Apskrities moky-
klose 1949-1950 metais moky-
sis 3,300 mokinių — dešimt
kartų daugiau, kaip buržu-
ziniais laikais."

Tai šiandien būdinga dau-
geliui Lietuvos apskrčių. Vi-
sur mokinių skaičius toli gra-
žu pralenkia smetoninius lai-
kus. O tas parodo Lietuvos
jaunimo troškimą pakelti ži-
nojimą. Jam dabar mokykla
prieinama.

Fašistinis "LAIC" sako, kad
generolas Bartasūnas, kuris
tarybinės vyriausybės, apdo-
vanotas ordinu už gerą paves-
tų darbų atlikimą, esąs rusas,
tik lietuviška pavardė. Tą
kvalifikaciją Naujienos įdėjo
į pirmąjį puslapį.

Manau sau: Jei Bartasū-
nas tas "informacijos" pama-
tytu, turėtų gražaus juoko. Ši
stora, tykų, bet darbštų lietu-
vių sutikau Vilniuje. Žmogus
jis be jokios panabertijos.

Argi mūsų fašistai nesu-
pranta nė to, jog jie diskre-
dituoja save, lietuvių pa-
versdami rusais?

Prelato Krupavičiaus "VIL-
Kas" pasiskubino su pasvei-
kinimais Vakarines Vokietijos
vyriausybei. Pažada jai iš-
tikimybę ir paramą visuose
jos darbuose.

Krupavičiaus kalba ne tik už
save, bet už "viso pasaulio"
lietuvių. Jis sakosi sveiki-
nas tą vyriausybę net ir
Lietuvos žmonių vardu!

Vakarinėje Vokietijoje susi-
darė fašistuojanti klerikalinė
valdžia. Jos misija paruošti
kelį naujam Hitleriui. Pre-
latui tas patinka.

Beje, prelatas Krupavičius
jau turi ir "Užsienio Reika-
lų Tarybos valdytoją." Juo-
mi yra prof. J. Brazaitis.

Kur dingo Sidzikauskas?
Sugrįžo iš Amerikos ir dingo.

Skaitau pranešimus, kad
Brooklyno aktoriai yra už-
kviesti suvaizdinti dar pernai
išmokus ir gražiai suvaizdin-
tus veikalus "Gieda Gaide-
liai" ir "Mūsų Gyvenimo
zaizdos" visoje eilėje kity
kolonijų. Bus pasiekta Bos-
tono apylinkė, Philadelphia
ir net Wilkes-Barre.

Taip ir reikia. Man tas
labai patinka. Tik, jog tų
kolonijų veikėjai nepadarys
klaidos. Jų publika nebus
suvilta.

Tik, žinoma, reikia gerai
pasidaryti, kad į tuos pa-
rengimus būtų sutraukta
daug publikos. Čia tai jau
darbas vietos žmonių.

O ką šiemet turėsime ant
vietos Brooklyne? Girdėjau,
kad Liaudies Teatro aktoriai
mokosi du naujų veikalų. Bus
suvaizdinama Dauguviečio dra-
ma "Uzdavinys" ir Puškos
komedija "Trilypė Pora."

Bet pirmutinis didelis pa-
rengimas bus Aido Choro.
Aidas duos šaunų koncertą ir
perstatys gražų vaizdelį "Pa-
parčio Ziedas." Ruošimės
skaitlingai dalyvauti. Aidie-
čių parengimas įvyks spalio
9 dieną.

Dabar Brooklyno lietuviams
su parengimais nebėra bėdos,
nes turime didelę, gražią au-
ditoriją-salę. Kultūrinis Cen-
tras jau tikra to žodžio pras-
me yra kultūrinis centras.

Beje, girdėjau kalbant, kad
jau turime planą dėl atgaivi-
nimo Brooklyno Lietuvių Kal-
bos Mokyklėles. Šiemet tu-
rėsime geriau rūpintis moky-
klėlės palaikymu. Pernai,
(Tąs ant 5 pusl.)

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Užsienioose \$9.00
Brooklyne \$8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ--LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 220

Brooklyn, N. Y., Antradienis, Spalio-October 4, 1949

Metai XXXIX.

Dienraščio XXXI.

SOVIETAI PRIPAŽISTA KINIJOS LIAUDIES RESPUBLIKA

Sovietų Sąjunga Sutraukė Diplomatijos Ryšius su Kinų Tautininkų Valdžia

Liaudies Respublika Atstovauja Milžinišką Kinų Daugumą;
Tautininkai Tėra Tik Provincinė Kantono Valdyba

Sovietai Reikalauja Priimti
Liaudišką Kiniją į Jung-
tines Tautas

Maskva. — Sovietų Są-
junga spalio 2 d. sutraukė
diplomatinius ryšius su Ki-
nijos tautininkų (Li, Čiang
Kai-seko) valdžia ir pripa-
žino Centralinę Kinijos
Liaudies Respublikos val-
džią.

London. — Pirmadienį ne-
oficialiai pranešta, kad An-
glijos valdžia planuoja pri-
pažinti Kinijos Liaudies
Respubliką, bet apie tai dar
tarsis su Jungtinėmis Val-
stijomis ir kitais Atlanto
pakto kraštais ir su anglų
imperijos dalimis.

Maskva. — Suprantama,

Jungtinių Valstijų Išdo Nepritekliai

Washington. — Jungtinių
Valstijų išdas nuo liepos 1
d. iki spalio 1 d. \$1,395,000-
000 daugiau išleido, negu
pajamų gavo, nors per šiuos
tris mėnesius daugiau tak-
sų valdžiai įplaukė, kaip
pernai tuo pačiu laiku.

Valdžia sekamas sumas
daugiau išleido, negu pernai
per tuos pačius 3 mėnesius:

Karinams tikslams \$325-
000,000 daugiau; Marshallo
planui prieš komunizmą
\$400,000,000 daugiau; far-
mų produktų kainoms pa-
laikyti \$584,000,000 dau-
giau.

Padidėjo ir kitos valdi-
nės išlaidos.

Dar 4 Šalys Panaikino Sutartis su Tito

Bucharest. — Rumunija,
Bulgarija, Vengrija ir Len-
kija panaikino draugišku-
mo ir tarpšalinės pagalbos
sutartis su Juogslavijos Ti-
to valdžia. Pirmo to Sovietai
atsaukė draugiškumo su-
tarti su Tito.

Visos tos 5 valstybės pa-
reikšė, jog dabartinė Jugo-
slavijos valdžia tapo anglų-
amerikonų imperialistų į-
rankiu.

Wm. Green Nereikalaušias Algų Pakėlimo

St. Paul, Minn. — Pirmadienį
prasidėjo metinis
Darbo Federacijos suvažiavi-
mas. Korespondentai prane-
ša, kad Federacijos pir-
mininkas William Green ir
kiti aukštieji vadai nereika-
laus darbininkams algas
pakelti, o tikėtai darbo laiką
sutrumpinti, paliekant tas
pačias algas.

jog Sovietų Sąjunga reika-
laus, kad Jungtinės Tautos
pripažintų Kinijos Liaudies
Respubliką kaip visos Ki-
nijos valstybę.

Visi Sovietų laikraščiai
entuziastiškai sveikino Ki-
nijos Liaudies Respublikos
išsikūrimą.

Du Begaliniai Svarbūs
Įvykiai

Žymusis sovietinis istori-
kas Eugenius Tarle rašo
Izviestijose, valdžios laik-
raštyje:

— Siemet įvyko du bega-
liniai svarbūs įvykiai. Vie-
nas yra Kinijos Liaudies
Respublikos išsikūrimas, o
kitas yra faktas, kad nu-
puolė pasauliniai Jungtinių
Valstijų apskaičiavimai,
rėmoje ant atominių bom-
bų monopolijos.

Sovietų Nota Kinų Liau-
dies Respublikai

Sovietų Sąjungos užsie-
nio reikalų ministro pava-
duotojas Andrius A. Gro-
myko pasiuntė pripažinimo
notą Kinijos Liaudies Res-
publikos užsienio reikalų
ministrui Chou En-lai'ui.

Gromyko nota sako:

— Sovietų vyriausybė, —
neatlaidžiai stengdamasi
palaikyti draugiškus ryšius
su Kinijos žmonėmis ir įsi-
tikinusi, jog Centralinė Ki-
nijos Liaudies valdžia iš-
reiškia milžinišką Kinijos
žmonių daugumą o
valdžia, — nutarė su-
megsti diplomatijos ry-
šius tarp Sovietų Sąjungos
ir Kinijos Liaudies Respub-
likos ir apsiukeisti ambasa-
doriais.

Nota Kinų Tautininkam

Andrius Gromyko praei-
tą sekmadienį taip pat įteikė
notą Kinijos tautininkų
ambasadai Maskvoje. Ši
nota pareiškia:

— Kinijos įvykiai giliai
pakeitė karinį, politinį ir
visuomeninį tos šalies gyve-
nimą; todėl įsisteigė Ki-
nijos Liaudies Respublika ir
tapo sudaryta Centralinė
Liaudies Valdžia Kinijai; o
(tautininkų) premjero p.
Yen Hsi-sano valdžia Kan-
tone nustojė valdomosios
galios šalyje; ji tapo tik
provincinė Kantono valdy-
ba ir prarado galimybę Ki-
nijos vardu palaikyti diplo-
matijos ryšius su svetim-
mis valstybėmis.

Tokios sąlygos privėdė
prie diplomatinį Kinijos
ryšių pertraukimo su kitais
kraštais.

Sovietų vyriausybė, to-
dėl, atsižvelgdama į visas
tąs sąlygas, sutraukė diplo-
matinius santykius su Kan-
tonu ir nutarė atsaukti di-
plomatinius savo atstovus
iš Kantono.

Vėliausios Žinios

Budapest. — Pranešama, kad Vengrija, Čechoslovakija,
Lenkija, Rumunija, Bulgarija ir Albanija greit pripa-
žins Kinijos Liaudies Respubliką.

Buenos Aires. — Argentinos valdžia 46 nuosimčiais
numušė savo pinigų pesų vertę, lyginti su doleriu; laikini-
nai uždraudė bet kokius dirbinių produktų įgabėnimus
iš svetur.

Washington. — Valdžia ketina netrukus pašaukti į de-
rybas CIO plieno darbininkų streiko vadus ir kompani-
jas.

Kompanijos linkusios nesiskubinti, nes kol tėsės minkš-
tosios anglies mainierių streikas, vis tiek plieno fabrikai
mažai tegalėtų dirbti dėl anglies stokos.

Ontaria, Calif. — Traukinys sudaužė auto-busą, va-
žiavusį skersai geležinkelio; užmušė 17 asmenų, daugiau-
siai kareivius ir jų merginas.

Belgrad. — Pranešama, kad Jugoslavija siunčia savo
kariuomenę į Vengrijos ir Rumunijos pasienius.

Washington. — Kongreso Atstovų Rūmas ši antradienį
pradės svarstyti valdžios bilių, reikalaujantių pakelti ir
paplatinti senatvės pensijas. Bet Senatas tik po naujų
metų ims šį klausimą svarstyti.

Prez. Trumanas nereikalauja, kad dabartinė Kongreso
sesija išleistų įstatymą dėl pilietinių teisių lygybės neg-
vams.

Pittsburgh. — Unijos vadų pašaukti atgal darban, kietų
anglikasyklų mainieriai dirbs 5 dienas per savaitę.
Iki streiko jie dirbo tik 3 dienas per savaitę.

Iškilingai Įkurta Kinijos Liaudies Respublika

Peiping, Kinija. — Praei-
tą seštadienį tapo oficialiai,
iškilingai įkurta Kinijos
Liaudies Respublika istisai
šaliai. Iškilmėje maršavo
gavėmis respublikos kareiv-
viai, jūreiviai, studentai,
darbininkai ir kt. — viso
bent pusė milijono žmonių.

Virš parodo skraidė 14
karinių respublikos lėktuvų
— bombanešių ir kovotojų.
Tai buvo ženklas naujų,
respublikinių oro jėgų.

Milžiniškos stebėtojų mi-
nijos džiaugsmingai sveiki-
no paradą.

Tarp stebėtojų buvo So-
vietų Sąjungos 43 asmenų
delegacija — mokslininkai,

artistai, rašytojai, poetai ir
kt.

Naujosios Valdžios Vadai

Kinijos liaudies seimas
išrinko komunistų vadą
Mao Tse-tungą Centralinės
Kinijos Liaudies Respubli-
kos valdžios pirmininku.

Chou En-lai, kitas komu-
nistų vadas, išrinktas užsie-
nio reikalų ministru (ir
premjeru, kaip sakė sek-
madienio pranešimai).

Liaudies Respublikos vy-
riausybė pasiuntė svetimų
kraštų ambasadoriams ir
konsulams notą, kuri kvie-
čia visas pasaulio valstybes
sumegsti reguliarius diplo-
matinius ryšius su Kinijos
Liaudies Respublika.

KALNAI KARINIŲ MEDŽIAGŲ KRAUNAMI Į SANDĖLIUS

Washington. — Jungtin-
Valstijų valdžia yra sukro-
vus karinių medžiagų į
sandėlius daugiau kaip už
1 bilioną dolerių; žada iki
1950 metų vasaros vėl už
bilioną dolerių tokių me-
džiagų supirkti ir į sandė-
lius sudėti. Bet reikės dar
10 bilionų dolerių vertės
karinių medžiagų iš anksto
sukrauti "atsargai", sako
generolas A. B. Quinton,
valdinis amunicijos direk-
torius.

Iš svetur perkama ir į
sandėlius kraunama meta-
lai manganas, aliuminas,
chromas, cina, taip pat gu-
ma (robas) ir 62 kitos kari-
nės medžiagos, kurių Ame-
rika neturi arba kurių ne-
gana yra šioje šalyje.

Jungtinės Valstijos daug
chromo ir manganą pirkio iš
Sovietų Sąjungos. Bet kai

Sovietai Protestuoja prieš Vadinamos Vakarų Vokietijos Valstybės Įkūrimą

Jungt. Valstijos, Anglija ir Francija Laužo Talkininkų
Sutartis; Skaldo Vokietiją, Sako Sovietų Protestas

Maskva. — Sovietų vy-
riausybė spalio 2 d. užpro-
testavo Jungtinėms Valsti-
joms, Anglijai ir Francijai,
kad jos, įsteigdamos atski-
rą vakarų Vokietijos val-
stybę, sulaužė visų šių ketu-
rių didžiųjų talkininkų pa-
darytą Potsdamo sutartį po
karo.

Sovietų Sąjunga toje pa-
čioje notoje, įteiktoje Ame-
rikos, Anglijos ir Francijos
atstovybėms Maskvoj, taip-
gi protestuoja, kad tos ša-
lys sumindžiojo Keturių Di-
džiųjų užsieninių ministrų
susirinkimo nutarimą dėl
bendro visos Vokietijos da-
lykų tvarkymo.

Sulaužyti Potsdamo Kon-
ferencijos ir 4 Didžiųjų
Ministrų Nutarimai

Sovietų protesto nota,
tarp kitko, sako:

— Jungtinės Valstijos,
Anglija ir Francija, kurda-
mos atskirą vakarinę Vo-
kietiją valdžią, sulaužė
Potsdamo sutartį, pagal
kuria tos valstybės pasi-
dėjo išvien su Sovietų Są-
junga įsteigti vieną visą
Vokietiją valdžią ir padėti
pertvarkyti Vokietiją į de-
mokratinę, taiką-mylincią
valstybę.

Įkurdami atskirą vakari-
nės Vokietijos valstybę, tie
trys kraštai taip pat sulau-
žė nutarimus, kuriuos Ke-
turių Didžiųjų užsieninių
ministrų taryba pernai bir-
želio mėnesį padarė Pary-
žiuje. Tada Jungtinės Val-
stijos, Anglija, Francija ir
Sovietų Sąjunga susitarė ir
toliau išvien dėti pastangas,
kad būtų atsteigta ūkinė
(ekonominė) ir politinė Vo-
kietijos vienybė.

Amerikonų, Anglų, Fran-
cūzų Pastumdėlė

Organizuojant atskirą
vakarų Vokietijos valstybę,
niekas neatsiklausė Vokie-
tijos žmonių nuomonės. Va-
dinam. "Bonn Konstituci-
ja" vakarinei Vokietijai pa-
diktavo karinės - okupaci-
nės - amerikonų, anglų ir
francūzų valdybos. Jie pasi-
rėmė ant grupės specialiai
išrinktų senųjų reakcinių
vakarinės Vokietijos politi-
kierių, kurie yra tampriai
susirėmę su užsieniniais fi-
nansiniais rateliais ir pri-
klauso nuo tų ratelių.

Vokiečių Reakcijos Gaivin-
toja ir Karinis Inagis

"Bonn Konstitucija" ne-
tik nevaržo vokiečių mono-
polijų ir dvarininkų - jun-
kerių viešpatavimo, kurie
įkvėpė ir suorganizavo už-
puolikišką vokiečių karą ir
kurie tarnavo kaip hitleri-
nės valdžios ramstis. Ta
konstitucija paliausuoja
jiems rankas tolesniems

priešdemokratinėms veik-
mams.

Tariamoji vakarų Vokie-
tijos valstybė yra Ameri-
kos, Anglijos ir Francijos
pastumdėlė, kurią tie kya-
tai verčia paklusni savo į-
rankių naujoms planuoja-
miems užpuolimo žygiams
Europoje.

Atskiros vakarinės Vo-
kietijos valstybės įsteigi-
mas taip pat neleistinai ai-
dėlioja taikos sutarties pa-
darymą su Vokietija, taip
pat laužydamos Potsdamo
konferencijos nutarimus.

Kanton, Kinija. — Pesa-
si Čiang Kai-seko ir jo pa-
vaduotojo Li tautininkų
šaukos dėl vadovybės.

Streikuoja 1,000,000 Plienininkų, Mainierių

Pittsburgh. — 1,000,000
pieno apdirbimo darbinin-
kų, CIO unijistai, ketina lai-
kosi streike, reikalaudami
įvesti vien kompanijai 40
mėnų gyvybės - sveikatos ap-
draudą ir separatės pensi-
jas. Toliau streikus dar a-
pie 500,000 darbininkų, ku-
rie kituose fabrikuose pa-
rina iš plieno įvairius daik-
tus, kaip įspėjo unijos va-
dai.

Mainierių Unijos pirmi-
ninkas John L. Lewis pa-
saukė darban įsčius 84,000
kietųjų anglikasyklų mai-
nierių ir 20,000 minkštųjų
kasyklų mainierių. Pastar-
ieji dirbs tik i vakarus nuo
Mississippi upės. Bet 400,000
mainierių kitose minkšto-
siose anglikasyklose tęs
streiką, kad priverstų visas
kompanijas savo lėšomis
palaikyti gerovės - sveika-
tis ir senatvės pensijų fon-
dus.

Sovietinis Rašytojas Ispėja Amerika

Maskva. — Žymusis so-
vietinis laikraštinkas ra-
šytojas Ilja Erenburg savo
straipsnyje Raudonojo
Zvaigždės įspėjo "plėšruo-
sius amerikinius žvėris",
kad įeigu jie užkurtų karą,
kad karas neapsistotų Euro-
poje, bet pasiektų Jungti-
nes Valstijas.

Erenburg primena, jog
"tiek pat myliu yra iš Phi-
ladelphijos i Maskvą, kiek
iš Maskvos i Philadelphia."

Berlin. — Anglai-amei-
konai įžiūri, jog Sovietai
steigs savivaldinę rytų Vo-
kietijos valstybę, kadangi
anglai, amerikona ir fran-
cūzai sudarė atskirą vaka-
rinės Vokietijos valstybę.

ORAS.—Šilta, giedra.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Every day except Sundays, Mondays, and Holidays

Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. Tel. Stagg 2-3878

President, GEORGE WARES; Sec.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year \$7.00 Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75 Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Brooklyn, N. Y., per year \$8.00 Foreign countries, per year \$9.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months \$4.00 Foreign countries, 6 months \$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Kinijos Liaudies Respublika Gyuoja Formaliai ir Oficialiai!

Vienas žymus pasaulinio mato mokslininkas šiomis dienomis pažymėjo, jog šiemet, ligi šiol, dviem didžiausiais pasauliniais įvykiais galima skaityti du dalykus:

1. Prezidento Trumano oficiali paskelbima, jog Amerika liaujasi turėjusi atominės energijos monopolį, kad tą pajėgą jau pajungė ir Tarybų Sąjunga.
2. Kinijos Liaudies Respublikos oficialus ir formalus paskelbimas.

Be abejo, abu dalykai turi milžiniškos svarbos ir abu, kiekvienas savo ruožtu, tarnauja taikai.

Kinijos liaudies respublikos oficialus paskelbimas turi tokios didžiulės svarbos, kuri sunksiu metu įsivaizduoti.

Naujos, liaudies Kinijos respublikos pripažinimas, padarytas Tarybų Sąjungos vyriausybės, taipgi turi didžiulės reikšmės.

Tarybų Sąjunga, kaip žinia, ligi šiol palaikė diplomatinis ryšius su Cantono valdžia, su čiang kai-šekine valdžia, kol ta valdžia atstovavo Kinijos daugumą.

Bet kuomet Čiang Kai-šekas visiškai sumuko, kai liaudis, vadovaujama Kinijos Komunistų Partijos, atkariavo milžiniškus Kinijos plotus, išlaisvindama juos, tuomet, aišku, Tarybų Sąjunga greitai mostu pripažino liaudies respublikos vyriausybę su Mao Tse-tung priešakyje.

Be abejo, šis didžulis įvykis neužilgo pasieks ir Jungtines Tautas. Kas norės palaikyti ryšius su Kinija, turės pripažinti liaudies respublikos gyvavimą ir jos vyriausybę.

Kaip pastebėjome, Kinijos liaudies respublikos oficialus atstovijimas ant tarptautinės arenos turi milžiniškos reikšmės taikos reikalui. Tarptautinės taikos pajėgos labai sutvirtėjo.

Kalba, Bet Nieko Nepasako.

Čiang Kai-šeko atstovas Jungtinių Tautų Asemblejoje andai sakė kalbą, kaltindamas Tarybų Sąjungą dėl to, kad jis, Čiang Kai-šekas, pralaimi civilinį karą, dėl to, kad jo režimo neapkenčia Kinijos liaudis.

To žmogaus, kuris šiuo metu neatstovauja Kinijos, kalba nebuvo paremta jokių argumentu, jokių apčiuopiamu įrodymu, kur, kada ir kaip Tarybų Sąjunga teikė pagalbą Kinijos komunistams ir visai liaudžiai.

Bet tai ne viskas. Štai, pati didžiausia Kinijos provincija, kuri gali būti savaimė valstybė, — Sinkiangas — pasiskelbia, kad ji atsaima nuo nacionalistų režimo, kad ji stoja su liaudimi, su revoliucija, su Kinijos komunistais.

Na, ir kas gi? Ar Sinkiangas viena provincija, atsime-tusi nuo Čiang režimo ir stojusi su visa Kinijos liaudimi? Žinoma, ne! Visa eilė turtingesnių Kinijos provincijų padarė tą patį: perėjo revoliucijos pusėn, liaudies pusėn. Tarp jų galima paminėti dvi paskiausias, padariusias panašų žygį: Ningsia ir Suiyuan.

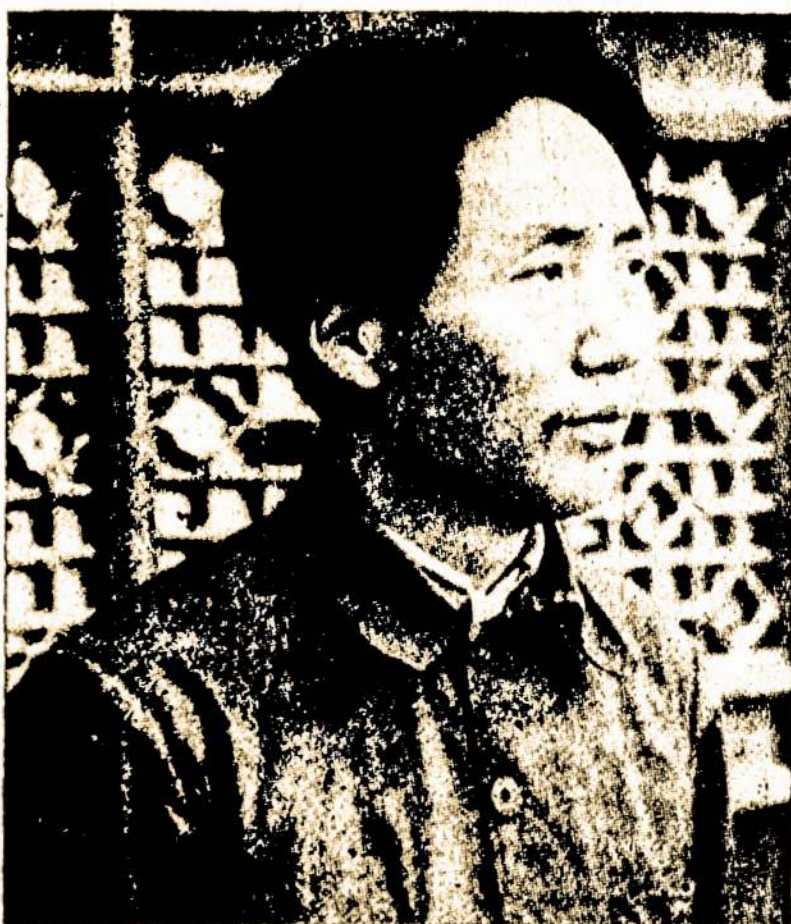
Associated Press praneša iš Cantono miesto, kur Čiang režimas formaliai dar gyuoja, jog jis, Čiangas ir jo ministrai dėl Sinkiang perėjimo liaudies pusėn kaltina Tarybų Sąjungą.

Girdi, tai jos įtaka tai padarė.

Mes nesame Tarybų Sąjungos advokatai, ji pati save gali apsiginti ir apsigina, bet šį juokingą Tarybų Sąjungai kaltinimą tik pažymime, kaip labai kvailą. Vadovaujantis šiuo pareiškimu, šiandien reikėtų Tarybų Sąjungą kaltinti dėl kiekvieno darbo žmonių pasijudimo, ginant savo reikalus. Vadovaujantis tuo Cantono valdžios T. Sąjungai primetimu, reikėtų kaltinti Amerikos angliakasių, kam jie streikuoja, reikėtų kaltinti kiekvieną darbininkų pasijudimą, ginant savo reikalus.

Kad Tarybų Sąjungos gyvavimas turi milžiniškos pasaulio darbo žmonės reikšmės ir įtakos, nieks neginčija. Bet negalima užginčyti ir to fakto, jog ir tuomet, kai Tarybų Sąjungos dar nebuvo, darbo žmonės kovojo, vyko streikai, revoliucijos, perversmai. Toje pačioje Kinijoje vyko revoliucija, vadovaujama Sun Yat-seno. Ji tiesa, nebuvo priversta prie logiškos pabaigos, nes tokie, kaip Čiang Kai-šekas, jam trukdė, prieš ją kovojo.

Tik dabar, vadovaujant Kinijos komunistams, su Mao

Mao Tse-tung

PASTABOS

Philadelphijoj El Salvador respublikos konsulas, savo bute, buvo surengęs pažmonį. Žinoma, pažmonis tam ir rengiamas, kad pasilinksminus, pašumijus. Bet kamynai pranešė policijai, kad ten perdaug triukšmauja ir jiems ramybės neduoda. Pribuvus policija įsiveržė į konsulo kambarius ir pareikalavo nusiraminti. Nors Salvador respublika turi tik apie milijoną ir pusę gyventojų, bet konsulas manė, kad ir jis turi lygias teises, kaip ir didžiųjų valstybių atstovai, todėl įsakė policijai tuojau išsikraustyti iš stubos. Bet išėjo kitaip. Policija ji ir dar vieną viešnią suareštavo, apkumščiaavo ir per naktį išlaikė kalėjime, o paskui paleido po \$500 užstatu.

Dabar Salvador respublikos valdžia protestuoja už tokį policijos brutališką elgesį, bet ji užmiršta, kad čia, pas mus, "laisva" šalis, "demokratinė" tvarka ir policija gali elgtis kaip tik jai patinka.

Vanagas nesiskaito su vištuko teisėmis.

Washingtono valdžia riša, mazgo ir narplioja gyvenamųjų namų stokos klausimą ir niekaip negali išnarplioti. Kongresas neva patvarkė, kad begių šešių metų būtų pastatyta namų dėl 135,000 šeimų. Bet ar tuomi klausimas išrištas? Anaiptol ne.

Apskaiciuojama, kad kas metai susituokia apie 500,000 naujų šeimų, reikalaujančių kambarių ir kas metai apie tiek pat sugriauinama senų, gyvenimui netinkamų, namų. Vadinasi, kaip neskaiciuoti, kaip malkaule nesuk, kad ir orakule talkon pasikviets, vis tie namų trūkumo klausimas didėja ir didėja.

Jeigu valdžia taip rūpinasi namų statybos klausimu, kaip ji rūpinasi Europos šalių apginklavimo klausimu, tuomet žmonės nedejuotų, kad neturi kur prisiglausti.

Streikų bangos, kaip tas uraganas, apima visą šalį.

Tse-tungu priešakyje, pradėtasis Kinijos liaudies sukilimas prieš senąjį, feodalinį režimą yra privedamas prie logiškos pabaigos.

Tai turėtų, rodosi, suprasti net akliausias.

Tito -- "Pavyzdingas Vyras".

Skaitytojai atsimena, kai Amerikos komercinė spauda višaip bjauriojo Jugoslavijos Tito? Jis buvo jai "žmogžudys", "jugoslavų tautos priešas" ir kitoks.

O šiandien?

Šiandien Tito komercinei spaudai jau geriausias vyras, pavyzdingiausias vyras. "Jis komunistas", rašo komercinė spauda, "bet geras komunistas, ne toks, kaip Stalinas!"

Neperseniai plutokratijos laikraštis New York Times išspausdino apie Tito straipsnį, taipgi keletą nuotraukų, rodančių Tito tarp Jugoslavijos darbininkų. Ten pat buvo rašoma, jog šitie darbininkai savo vadovą labai myli, visa Jugoslavija, girdi, Tito labai mylinti!...

Nuo kada gi toji meilė atsirado?

Nuo tada, kai Tito pasirinko trockiniai-fašistinį kelią. Nuo tada, kai jis perėjo tarnauti imperialistams. Nuo tada, kai Tito tapato liaudies priešas, engias Jugoslavijos liaudį ir josios darbuotojus.

Kada Tito atsisakė vykdyti socializmą Jugoslavijoje ir perėjo Wall stryto imperialistų tarnybon, tada jis Amerikos komercinei spaudai pasidarė gerutis.

Bet toji spauda nežino vieno: Jugoslavijoje yra komunistų judėjimas, — Tito jo neišnaikino ir negalės išnaikinti, — ir tasai judėjimas anksčiau ar vėliau Tito nušluos, atstatydamas Jugoslaviją į socialistines vėžes.

Tai gerai, žino kiekvienas, sekąs Jugoslavijoje padėti, žmogus.

Avinai Frankui.

Urugvajiečių "Darbas" rašo:

"Vienas urugvajietis dvarininkas padovanojo Ispanijos diktatoriui tris avinus. Daugeliui nesuprantama šios dovanos reikšmė. Galima visai ją įvertinti. Vieni mano, kad tas dvarininkas, netyčiomis, Franką nukarikatūrino ne su vienu, bet su trimis raguočiais."

dėtą mano straipsnį "Padėkime studentams", kuris pasirašytas "Dr. A. Erdvilu". Turiu pastebėti, jog A. Erdvilas yra mano slaptyvardė ir dėlto "Dr." titulas sudaro man nemalonumą, nes aš nesu joks daktaras!...

Na, jei nesi joks daktaras, tuomi gali nesisieloti, — kunigai, kurie leidžia ir redaguoja laikraščius, išduos "daktaro" diplomą, bile tik gerai mokėsi Lietuvos liaudies valdžią plūsti.

"Garso" tilpo Sv. Pranciškaus seserų padėka už aukas, šūteiktas vienuolynui. Apart kitko jos rašo:

"Savo dėkingumą reiškiam maldomis. Kasdien meldžiamės už visus, visų intencijas bei prašymus pavedame Geram Dievuliui ir prašome, kad geradarių dienos būtų gausiai pripildytos dangiškėmis malonėmis."

Pačios seselės prašo dėl savęs svietiškių marnasčių — dolerių, o kurie duoda dolerių, tiems pas "Gerąjį Dievulį" prašo atlyginimo "dangiškėmis malonėmis."

Bet kuomet Jievtutė ir Adomėlis nusikalto "Geram Dievuliui" ir jis juodu išdrėbė iš rojus, tai neliepė ubaguti, almužnų prašinėti, ir už jas melstis, bet liepė dirbti ir prakaite savo duoną pelnyti. Taip turėtų ir tos seselės daryti. Dabar jos nepildo "Gerąjo Dievulio" prisakymo.

Marijonų organas "Draugas" praneša, kad Amerikoj jau yra apie 400 lietuvių kunigų.

Ar tik neprisies pasielgti su lietuviams kunigais taip, kaip pasielgtas su Anglijos svarais sterlingu — nuvertinti juos? Svarą nuvertino Washingtono ponai, bet kunigus galės nuvertinti tie, ant kurių sprando gula jų užlaikymas.

Čechoslovakijos valdžia žada bausti tinginius, kurie be jokios priežasties neina dirbti.

Tai "haisi diktatūra!" Mes, remdamiesi demokratiniiais principais, neduodame penkiems milijonams darbininkų darbo, visai nekreipiame į šią bedarbių armiją domės, o Čechoslovakijos valdžia drįsta bausti tuos, kurie nenori dirbti. Reikėtų Tautų Sąjungai skundą paduoti.

Siaurinėje Korejoje, per trejus metus, pramokę skaityti ir rašyti apie trys milijonai gyventojų. Liaudies valdžia deda visas pastangas, kad panaikinus beprasmingumą.

Na, ar čia ne "diktatūros" vartojimas? Suaugusius žmones verčia mokintis skaityti ir rašyti.

Pietinėje Korejoje, kurią valdo Amerikos viršylos, tokių spūsų nėra, ten visi naudojasi pilna "demokratija", jų niekas neverčia mokintis.

V. Paukštys.

PEIPING ATMES TAUTININKŲ DELEGATUS

Peiping, Kinija. — Kuomet susidarys Centrinė Kinijos Liaudies Respublikos Taryba, tai oficialiai atmes Čiang Kai-šeko kinų tautininkų valdžios delegatus Jungtinėse Tautose.

Patariamoji Liaudies Konferencija Peipinge jau organizuoja tą vyriausią muijosios respublikos įstai-gą.

Tokio, — Smunka Japonijos dirbinių - produktų kainos užsieniuose.

Laisvė ir Lietuvą

Rašo Rojus Mizara

Laisvė yra Amerikos lietuvių darbininkų laikraštis. Jo uždavinys pirmiausiai tarnauti Amerikai ir Amerikos lietuviams: jiems padėti šviestis, jiems padėti kovoti už kasdienius savo reikalus, už geresnį gyvenimą šiandien ir laimesnį gyvenimą rytoj.

Bet Laisvė, kaip lietuvių laikraštis, niekad nepamiršo ir to, kas dėjos mūsų tėvų krašte, Lietuvoje.

Kai Laisvė pradėjo eiti, 1911 metais, Lietuvoje ir Rusijoje viešpatavo carizmas. Mūsų laikraštis rėmė, palaikė revoliucinį judėjimą Rusijoje, vadovaujamą social-demokratų, šių dienų bolševikų - komunistų.

Pirmojo pasaulinio karo metu Laisvė ragino Amerikos lietuvių visuomenę aukoti nuo karo nukentėjusią Lietuvos liaudžiai; ji rėmė Bulotų - Zemaitės misiją, ji rėmė Lietuvos Šelpimo Fondą, per kurį pažangioji Amerikos lietuvių visuomenė siuntė savo aukas Lietuvos žmonėms, nu kentėjusiems nuo karo, nuo žiaurios kaizerinės Vokietijos okupacijos.

Kai 1917 metais Rusijoje įvyko didžioji spalio revoliucija, Laisvės pozicija buvo tokia: revoliucija išspręs Lietuvos likimą; kurie siekiasi Lietuvą atidalyti nuo revoliucijos, tie dirba ne Lietuvos liaudies, bet jos priešių naudai.

Laisvė kovojo prieš smetinę Lietuvos Tarybą, kuri buvo įkurta su kaizerio žinia ir jungė Lietuvą su kaizerine Vokietija. Laisvė tikėjo Lietuvos liaudimi, josios valia, nes mes suprato, kad Lietuvos darbo žmonės socializmo niekad neatmes, jei tik jiems bus leista tuo reikalu laisvai pasisakyti.

Bet Lietuvos buržuazija, padedama kaizerininkų ir Lenkijos ponų, laimėjo kovą prieš liaudį. Besikuriantis Lietuvoje tarybos, vadovaujamos Vinco Kapsuko - Mickevičiaus, tapo sužlugdytos kaizerinio ir lenkiško ginklo pagalba. Laikinai užviespatavo Lietuvoje buržuazija, o su ja ir žiauri reakcija.

Darbininkų ir darbo valstiečių veikėjai buvo šaudomi ir kalinami. Lietuvos Komunistų Partija buvo pavaryta palėpin. Bent koks darbininkiškesnis žodis užgniauztas. Pirmiau smetonininkai, o vėliau klerikalai sningė Lietuvos liaudį be atvangos.

Laisvė smerkė reakciją ir mobilizavo Amerikos lietuvių visuomenę, akstinant, kad ji pasakytų savo protesto žodį prieš reakcinį režimą.

Taip buvo ligi 1926 metų Seimo rinkimų. Kai buvo sudaryta liaudininkų - social - demokratų valdžia Lietuvoje, kar ji paleido iš kalėjimų politinius kalinius, Laisvė priitarė tai valdžiai.

Bet Slezevičiaus valdžia gyvavo neilgai. Smetonininkai smurtininkai, susitarę su klerikalais, Griniaus - Slezevičiaus valdžią nuvertė ir Lietuva buvo pradėta valdyti fašistinės diktatūros.

Kalėjimai ir vėl persipildė politiniais kaliniais. Lietuvių tauta ir vėl suvaityto, sudejavo ir jos dejonės iš-

girdo pažangioji Amerikos lietuvių visuomenė.

Mes rinkome aukas, siun-tėme jas Lietuvos politiniams kaliniams; Laisvė buvo vienas tų laikraščių, kurie nuolat akstino Amerikos lietuvių: nepamiršo savo tautos, vaitojančios žiauriame fašizmo rėblyje.

Amerikos lietuviai šaukė savo suvažiavimus; pažangioji visuomenė, apsiavijusi, 1936 metais susaukė didžiulį Amerikos Lietuvių Kongresą Clevelande. Mes dėjomė pastangų padėti Lietuvos liaudžiai išsilaisvinti iš fašizmo rėblyje.

Kai 1938 metais "maršalekas" Smiglys - Rydys pradėjo barškinti kardui ir Lietuvos duris, kai jis siekėsi visą Lietuvą pagrobti ir atiduoti ja lenkijos dvarponiams, mūsų laikraštis, kaip ir visa pažangioji visuomenė, protestavo, vienijo Amerikos lietuvių akstinant stoti talkon lietuvių tautai atsiginti nuo Lenkijos imperialistų.

Pagaliau, ateina 1940 metų birželio 15 diena, — smetoninio režimo smūgis nuo diena ir lietuvių tautos išsilaisvinimo diena — istorinė diena. Amerikos lietuvių visuomenė lengviau atsiduso, gavusi žinią, kad ir mūsų tautai patekėjo laisvės saulė.

Tiesas, neilgai prajuog gyvenimu lietuvių tautai buvo lemta gyventi: žvėriškasis fašizmas, užpuolė Lietuvą ir visą Tarybų Sąjungą, ir tai sukrėtė ne tik pažangiąją Amerikos lietuvių visuomenę, — tai sukrėtė visą pasaulį.

Antrojo, didžiojo pasaulinio karo metu mūsų laikraštis dėjo visas pastangas karinėm pajėgom tvirtinti Amerikoj Podrautynes ir pamiršome ir Lietuvos. Laisvė ragino ir ragino Amerikos lietuvių aukoti Lietuvos laisvės gynėjams visokių daiktų. Kai buvo įkurta Lietuvos Pagalbos Teikimo Komitetas, mes dėjomė didžiules pastangas, kad per šį Komitetą pasiuntus juo daugiau drabužių ir kitokių daiktų išvargintai Lietuvos liaudžiai.

Pagaliau, fašistinės asies valstybės buvo sutriuškintos. Karas baigėsi. Lietuva pradėjo atstatyti sugdytą ti karo paliktas galias žaizdas. Iš naujo prasidėjo Lietuvoje naujo, socialistinio gyvenimo kūrimas.

Šiandien lietuvių tauta nereikalauja iš mūsų amerikiečių, jokios materialinės paramos, kurios Amerikos lietuviai tiek daug suteikė Lietuvai praityje.

Tačiau tai nereikia, kad tarp Amerikos lietuvių ir Lietuvos turi nutrūkti ryšiai. Jie negali nutrūkti, ir nenutrūks. Su Lietuva Amerikos lietuviai visuomet neoficialiai — bendradarbiavo, bendradarbiaus jie ir ateityje. Lietuva buvo, tebėra ir bus mūsų tautos gyvybės šaltinis. Iš ten mes gaudavome praityje pamokų ir įkvėpimo, juo daugiau to įkvėpimo gausime ateityje. Naujoji Lietuva, socialistinė Lietuva yra ir bus mūsų tautos kamienas o mes, šieviai, tik šakelės ir šakelės.

Kultūrinių ryšių palaikymas su mūsų tėvų kraštu yra vienas didžiųjų kiekvie-

(Tasa 3-čiame pusl.)

TŪLI PATARIMAI TĖVAMS IR VAIKAMS MOKSLO REIKALAIS

Kai kuriems vaikams mokyklose nesiseka todėl, kad jie yra per daug nedrąsūs. Toks vaikas, nors būtų gerai išmokęs lekciją, suklumpa dėl baiktumo, kada mokytojas išsuknia pasakyti, ką vaikas žino. Tai gi mokinių laikomas negabių, nors iš tikrųjų turi įvairias gabumus.

Mokytojų baramas, vaikas tolyn laisvą nervuotą ir praranda pasitikėjimą savo gabumais. Net kada jis namie mokosi, ji patiria ja mintis — "neišmoksiu taip, kad galėčiau klasėje tinkamai atsakyti."

Kitas gi mokinyk, mažiau gabumų turėdamas, bet drąsus, geriau klasėje pasirodo, nors tik paviršutiniškai mokosi.

Iš Ko Baiktumas Gali Atsirasti

Vaikui baiktumas gali įvykti tėvai, atstojai elgdamiesi su juo namie. Jeigu jis kūniškai silpnas, už kitus vaikus ir jie dar pirm mokyklos lankymo įveikia, ir stumdo, tatau pažėdžia vaiko drąsą. Jei paskui dar mokytojai, mokytojos, ar mokytoja, tai juo arčiau pakerta vaiko sąvartną ir pasitikėjimą.

Toki vaiko nepasisekimai

gali privesti prie to, kad jis iš nusiminimo taptų apsileidėliu, manydamas, kad visi jį vis tiek niekina, nėra vilties ir neverta net "stengtis pakilti į žmones." Tokia gi nuotaika kartais daro vaiką kandidatu į valkatas bei kriminalistus.

Prastas Regėjimas

Dažnai vaikui nevyksta mokykloje todėl, kad jis neprimato arba nepigirdi; tad negali tinkamai pasinaudoti mokytojo aiškinimais žodžiu ar raštu ant lentos.

Pavyzdžiui, dešinė vaiko akis trīgubai toliau matė, negu kairė, bet ir "geroji" akis buvo trumparegė, taip kad vaikas negalėjo įžiūrėti, ką mokytojas, aiškindamas, braižo bei rašo ant lentos.

Vaikas namie uoliai mokėsi, bet buvo sunku, nes dėl blogo regėjimo "prasmuko" jam mokytojo aiškinimai klasėje.

Namie nuo ilgo pamokų "kalimo" iš knygų ėmė vaikui galvą gelti. Tai todėl, kad jo regėjimas buvo prastai ir nelygus — viena akis tyris kartus silpnėję už kitą. Vaikas nusiminęs. Tėvai veda jį pas gydytoją tik dėl galvos skaudėjimo.

Gydytojas atranda, jog

blogas matymas sušaukino vaikui galvą ir dažnai vertė jį net vemti. Tad gydytojas prirenka akinius. Akiniai pataiso ir sulygina abiejų akių regėjimą. Pranyksta vaikui galvos gėla ir koltumas. Nušvinta jam pasaulis ir mokykla. Knygos jau negrąšina galvai skausmais; padidėja noras mokytis, ir vaikas, buvęs pirmiau prastoku mokiniu, tampa gabiu ir laimi pagyrimus, pereinant iš klasės į klasę.

Visus Vadinamus Negabių Vėsti pas Gydytoją

Nedrąsų, nervingą vaiką, taip pat reikia vesti pas išmintingą gydytoją, ypač pas psichiatrą daktarą. Toks gydytojas žinos, kaip ugdyti vaiko drąsą ir duos patarimus tėvams, kaip jie privalo elgtis su baiktėliu sūnum ar dukterija, kad pataisyti jo ar jos būdą. Jeigu reikės, gydytojas pasiūlys net atsakingus mokytojus ir duos nurodymus, kaip jie turėtų su vaiku mokykloje apsieiti.

Bloga Mityba

Kartais vaikams nesiseka mokytis dėl blogo maisto. Kai kuriose pradinėse New Yorko mokyklose pa-

daryti bandymai parodė, jog pataisius vaikų mitybą, pakyla ir jų gabumai mokslui.

Kada vaikui nevyksta klasėse, nereikia tikėti jį uiti arba ranka pamoti, kad "negabus," bet vesti pas pažangų gydytoją. Jei vaiko smegenys apsnūdę, gal tai tik todėl, kad jiems trūksta tinkamo maisto, kaip gali gydytojas atrasti.

Pasiruošimas iš Anksto

Grįžtant prie nesisekimo dėl nedrąsos, šių žodžių rašytojas prisimena vieną vidurinės mokyklos mokinį, kuris kniubdavo tokiuose matematikos dalykuose, kaip algebra ir geometrija. Vienas universiteto studentas patarė vaikui gauti privatų mokytoją ir per trijų mėnesių atostogas vasarą pasimokyti matematikos.

Mokinyk, kuris laikydavo save negabiu matematikoje, tiek išmoko algebras ir geometrijos per vasarą, kad per dvejus sekamus metus jam faktinai nereikėjo ruošti tokioms pamokoms dėl klasių. Jisai tiksliai peržvelgė uždavinius, ant greitųjų prisimindamas, ko išmoko per tą vasarą, ir buvo laikomas jau gabiliausiu sa-

vo klasėse geometrijos ir algebras mokiniu.

Susipažinimas su Savo Smegenų Veikla

Bet tas mokinyk išmoko dar svarbesnio, pamatinio dalyko, — kaip veikia jo smegenys. Jis patyrė, kad jeigu iš anksto apsipajista su ateinančiais mokslo klausimais, bent paskaitant apie juos, tai geriau pasinaudoja mokytojo aiškinimais klasėse, tvirčiau atsimena, viskas palengvėja ir mokslas, kadaise buvęs bauginanti, slėgianti našta, tampa smagių dalyku.

Paskui lankydamas kolegiją, jis taipgi laikydavosi tos taisyklės — iš anksto atydziai perskaityti knygoje vieną kitą būsimąją pamoką. Tokiu būdu ir kolegijos kursas jam gerai sekėsi.

Ne visų galva vienodai veikia. Vieni greitai iškarto išmoka ir gana greitai užmiršta. Kitiems iš sykiu sunkiau. Bet jie dažnai sėbina buvusius greituosius, atsimindami per ilgus metus tai, ką greituočiai seniai užmiršo.

Reikalas Žinojimo, kaip Mokytis

Daugumas mokinių ir

studentų, pradėdant nuo pradžios mokyklų ir baigiant kolegijomis, nežino, kaip mokytis; todėl ir klumpa bei vargsta, nors turi užtenkamai gabumų.

Čia prisimena vienas vidurinės mokyklos (high school) mokinyk. Kiek jis be reikalo prakaituodavo, atmintinai kaldamas žodžius — sakinius, iki jo tėvas, buvęs saržentas, parodė sūnui, kaip mokytis! Tėvas, tik pradžios mokyklą baigęs, sakė:

— Sūnau, kada mokaisi fizinės geografijos, istorijos ar kitų dalykų, visų pirma stengkis suprasti pamatinius klausimus; vartok smegenis ir vaidentuvė; ne kartok akiai tik žodžius — frazes. O kada jau supranti, tai savais žodžiais pasakyk sau, ką supratai ir atsimeni.

Mažiau mokyklos tėvas atidarė mokytesniam sūnui akis; ir vaikui po to daug lengviau ir geriau sekėsi mokykloje.

"Negabieji" Tampa Gabiais

Kai kurios kolegijos turi tam tyčia klases, kur dėsto, kaip sekmingai mokytis. Į tas klases siunčia ypač atsi-

likėlius, negabiais laikomus studentus. Ir štai kas pasigiant kolegijomis, nežino, kaip mokytis; todėl ir klumpa bei vargsta, nors turi užtenkamai gabumų.

Su tinkamais mokymosi keliais galima apsipajinti ir iš tam tikrų knygų, pavyzdžiui, "How to Study" ("The Art of Learning") ir kt.

Vieno kolegijos studento ir vieno vidurinės mokyklos mokinio tėvai dėkojo šių žodžių rašytojui, kuris davė jų sūnum knygą apie tai, kaip mokytis. Studentas negalėdavo "įkabinti" kalkulo (aukštosios matematikos) mokinyk, neišlaikė kvotimų iš algebras. Bet kuomet įvedė, skaitydami tas knygas, sužinojo, kaip tiksliau mokytis, studentas jau be vargo užbaigė kolegiją, o mokinyk high school.

Tikimasi, kad šie patarimai patarnaus kai kuriems tėvams ir jų sūnums — dukterims šių mokyklinių metų pradžioje.

N. M.

Kada ir Kaip Aš Pradėjau Skaityti Dienraštį Laisvė

Aš Laisvę pradėjau skaityti nuo Lenino mirties — 1924 m. sausio 24 d.

Ką man Laisvė davė?

Labai daug.

Tuomet aš dar buvau didelis fanatikas, tikintis katalikas. Kunigo žodžius laikiau neklaidingais.

Atvykęs Amerikon, pirmiausiai prenumeravau Darbininką, nes jis yra pavadinęs garbingu vardu ir mane sužavėjo: maniau, kad jis gina darbininkų reikalus. Protarpiais skaitydavau Draugą, Garsą, Saulę. Vėliau gaudavau nuo kitų draugų Keleivį. Tuomet Keleivis dar buvo progresyvis, dar nebuvo tokių Januškių, kurie su kūnu ir dūšia būtų pasidavę kapitalistams.

Bet, štai, šeštą valandą vakaro einu iš darbo ir žiūri prieš ruskelio krautuvėlį stovi didelis žmonių būrys ir taip perka laikraščius, kad tas žmogelis nesusiję apsidirbti. Jo tikslas buvo platinti literatūrą darbininkų tarpe, todėl jis užlaikė standus, kur buvo galima gauti veik visų tautų laikraščiai.

Sustojė, aš galvoju: kas čia pasidarė? Bet vos man siūmęs laikraštį paglostau, sustojus, ir akis metasi dideliems raidėms ant galvos apie Lenino mirtį. Pashimu tą laikraštį ir, mano nuostabai, žiūriu: Laisvė. Laisvė, kurią kunigai draudžia savo parapijonams skaityti. Mesti ją ar laikytis? Jei ir mesiu, tačiau tą didžiulį antgalvį reikia perskaityti. Skaityu: Mirė Leninas, pasaulio darbininkų vadas. Supratau. O juk maniška, lyg susitarę, visi Lenina, dar jam gyvam

esant, seniai buvo prakeikti.

Eidamas šaligatviu, lyg bijodamas, kad nesutikus savo kunigo, nuolat apsidairydamas, žiūrėję kitus antgalvius.

Pavalgęs vakariene, nuėjau į savo rūmą, užsidariau duris ir rogčiomis, kad nepamatytų šeimininkė, griebiausi skaityti. Skaityu su užsidegimu. Kiekvienas straipsnelis, eilutės, žodžiai, sudėstyti, parašyti jo likusių draugų. Jie rašo su didžiausia užuojauta, su meile savo mokytojui, vadui. Mane vis labiau žavėjo. Beskaitant, užmiegu.

Bemiegant, man prisiparavo kunigas, su kryžium ant krūtinės, puolęs mane, kam aš skaitau Laisvę. Surikau. Staiga prie mano lovos atsirado šeimininkai ir du įnamiai, atėję iš kito rūmo. Klausia: "Kas čia darosi?" Aš paaiškinau, jog sapnavau baisų sapną. "Tai kodėl lempos neužgesinai — matai, jau po dviejų." Ir išėjo, juokdamiesi.

Žiūriu, nėra Laisvės. Kur ji? Ieškau, ieškau ir surandau po lova nukritusią. Padidėjusiu, laikraštį paglostau, sustojus, ir sakau: nuo dabar visada būsi su manimi.

Kitomis dienomis skaitau su didžiausia atyda pranešimus apie Lenino laidotuves, straipsnius, kalbas, sakytas didžiųjų vadų. Skaityu ir galvoju: kokią didelę klaidą padarė toji išgama, Kaplan, šaudama Lenina. Ji manė užmušė bolševikų partiją. O tik šiandien ir tą partiją atėmė milijonai žmonių.

Na, o klerikalų laikra-

čiai tą dieną va, kokiais antgalviais puošėsi: "Leninas, mirdamas, ant visų keturių po kambarį rėpliojo ir vis šaukė: 'teprasmenga pasaulis, lai gyvuoja Rusija!'"

Klerikalų biauoriojimai to žmogaus, kuris buvo brangiausias milijonams žmonių, man tuoju paaiškėjo. Jų tikslas, šmeižti tai, kas tik darbo žmonėms naudinga!

Nieko nelaukęs, parašiau du laiškus: vieną Darbininko administracijai, reikalaujant, kad man daugiau to laikraščio nesiuntintų, o kitą — Laisvėi, su metinė prenumerata, kad man siuntintų dienraštį į namus. Ir taip aš tapau nuolatiniu Laisvės skaitytoju ir rėmėju.

Dėjau didelių pastangų įtikinti savo šeimininkus, kad jie išleistių į savo namus Laisvę! O jei jie to padaryti nesutiks, aš išsikraustysiu. Jie sutiko.

Praejus apie 30 dienų nuo to įvykio, vieną dieną pareiną aš iš darbo netikėtai ankščiau, įžengiu į butą, šeimininkei nematant, ir žiūriu: ji atydziai skaito pasitiesusi ant stalo Laisvę. Sakau: "Na, kaip patinka? Ar Laisvė ne tiesą rašo?" "Dievas juos žino," atsako ji, "kurie iš jų meluoja." "Kuniginiai, kuniginiai meluoja," sakau aš. Moteriškė atydziai pasiūžėjo ir mane ir atsako: "Jau ir man taip atrodo."

Praejus dar porai mėnesių, šeimininkė man sako: "Aš dabar nekantriai laukiu kasdien laiškanėšio, kad tik jis atneštų Laisvę."

Po metų aš iš ten išvykau ir palikau šeimininkus prenumeruojant ir beskaitant dienraštį Laisvę.

Susninkų Jurgis.

ANTANAS VENCLOVA, rašytojas, poetas, Laisvės bendradarbis.

LAISVĖ IR LIETUVA

(Tas nuo 2-ro pusl.)

no doro lietuvio uždavinį. Šitieji arti 40 metų, per kuriuos mūsų laikraštis eina, lietuvių tautai yra patys svarbiausieji metai, patys laikotarpis.

Tik pagalvokime, kiek per šį, palyginti trumpą, periodą lietuvių tauta išgyveno visokių audringų prietikių! Tik pagalvokime, kokia per tą laikotarpį įvyko visuomeniška atmaina!

Jei tik naujo karo nebus, tai už desėtko metų, galima drąsiai sakyti, lietuvis, gyvenęs tarybinėje savo šalyje, išdidžiai galės pasakyti: grįžkite, broliai, iš užsienio savo gimtojo šalį, jūs čia rasite užtenkamai teklina gyvenimą, apie kurį kadaise tik svajojome!

Mūsų pareiga darbuotis, kad naujo karo nebūtų!

KONFERENCIJA KOLUKYJE

PILVIŠKIAI, rugp. 2 diena. — LTSR Valstybinė centrinė biblioteka šefuojamame Pilviškių valsčiuje surengė turiną ir įdomią konferenciją valstiešius kolūkiečiams. Konferencija turėjo tikslą nušviesti kolektyvinio ūkininkavimo pranašumus prieš individualių valstiečių ūkį. Minėtų klausimų pranešimą padarė Politinių ir mokslinių žinių skleidimo draugijos atstovas Pauzaras. "Tarybų Lietuvos", laikraščio atstovas Medonis padarė pranešimą apie tarptautinę padėtį.

Po pranešimų sekė meninė dalis, kurią atliko Kauno profesingų kultūros klubo savi-veiklininkai. St. Ažuolas.

Washington. — Republikonas senatorius Clyde M. Reed apšaukė "tikru komunistu" Lelandą Oldsą, valdiškos elektrinės jėgos komisijos narį.

Dienraščio Laisvės 30 Metų Jubiliejus

Priruošt tinkamą pasveikinimą — jubiliejinį straipsnį — neturiu tiek gabumo, kad galėčiau nupiešti taip tinkamai, ant kiek turiu noro ir kaip giliai įvertinu dienraštį Laisvę. Turiu pasakyti, kad Laisvę pradėjau skaityti pirma, negu ji tapo dienraščiu. Ir ji daug man suteikė apšviatos, prasilavinimo, kaip politiniai, taip kultūriniai ir ekonominiai, taipgi sveikatos klausime kiekvienas lietuvis darbininkas gauna progą nemokamai sužinoti įvairių patarimų, kurie duoda daug naujos kiekvienam asmeniui, kuris tik pageidauja ir moka suprast. Laisvė tarnauja ne tik savo prenumeratoriams, bet abelnai visi lietuviai pasinaudoja dienraščio Laisvės patarnavimu. Kaip greit galima sužinot, kuris iš mūsų pažįstamų, draugų ar giminių numirė arba susirgo, ar kitokią nelaimę patiko, mūsų dienraštis paduoda žinią visiems be skirtumo politinių arba religinių įsitikinimų, be skirtumo patarnauja visiems. Taipgi suteikia mums žinutes iš viso pasaulio kampečių, nes kiekvienas darbininkas ir darbininkė, parėjęs iš darbo, griebia Laisvę ir žiūri, kas kur atsitiko, kurios industrijos darbininkai streiką laimėjo, ir kur pralaimėjo, ir abelnai, kurioj dalyj pasaulio kokios yra gyvenimo sąlygos. Laisvė yra kiekvieno darbininko kelrodis į šviesesnę ateitį.

Didelis kreditas priklauso mūsų ilgamečiams draugams redaktoriams, kad taip išlikimai ir nuosirdžiai tarnauja, per ilgus metus išlaikydami tvirtą politinę liniją, vesdami sunkią kovą su politiniais priešiniais, ypatingai dabartiniais laikais redaguojant darbininkiškus laikraščius reikalingai.

London. — Buvęs Anglijos premjeras Churchillas ragino seimą pasmerkti "socialistų" valdžią, kad ji numušė vertę anglišių pinigų, svarų sterlingų.

linga daug atsargumo, nes visokie politiniai šarlatanai persekioja pažangią spaudą ir laukia procos prie jos prikipt, kad galėtų užsmaugti tą šviesos ir tiesos šaltinį.

Mano nuosirdus linkėjimas, kad Laisvė gyvuotų ilgai, suaugusi metus, taipgi kad ir mūsų draugai redaktoriai laimingai sulauktų aukštinio jubilėjaus.

Laisvės Patrijotė.

Miami, Fla.

Sveikinu Laisvę su jos 30 metų nuo pradėjimo eiti dienraščiu!

Linkiu, kad Laisvė nešų aukštai iškėlus darbo kovos vėliavą, tvirtai ir teisingai kovodama, iki darbo klasės pasiliuosuos iš po kapitalistinės priespaudos.

Skaitau Laisvę nuo jos užgimimo dienos ir neapleisiu jos, kol mano sveikata leis ją skaityti.

Gyvuok, mūsų didžiai įvertinamas švietėju ir nenustok kovojus tarptautinį fašizmą ir darbo klases prispaudinti, mes tavęs neapleisime niekad, kad ir sunkiausioj tavo valandoj!

Sophie Masop.

Igyja Juridines Žinias

MAŽEIKIAI, rugp. 5 d. — Apskrities I apylinkės liaudies teismas organizuoja užsiėmus su liudies tarėjais ir teismo darbuotojais. Čia jie supažindinami su pagrindiniais juridiniais klausimais, aiškinama tarybinių teismų tarėjų teisės ir pareigos ir kt.

P. Burinienė.

GRYNOS SAŽINĖS ŽMONĖS

Parašė P. VERSIGORA

Vertė N. ZIBERTAITE

5-26-49

-97-

(Tas)

— Galima važiuoti, drauge generole majore? — paklausė balsiai Politucha ir apsidairė, užsikirtęs, ar teisingai pasakė. Daugeliui artimiausių valdinių pasikutinėmis dienomis buvo nelengva. Niekaip negalėjo įprasti; anksčiau buvo paprasčiau: „drauge vade“, „drauge komisare“, o dabar staiga: „generole majore.“ Anksčiau buvo kaip ir visi žmonės, o dabar staiga generolai.

— Seni partizanai linguodavo galvomis, nors paslapčia ir didžiavosi tuo, kad bendrauja su generolu.

Velasas, va įsiai atkakliai sakydavo šitaip: „Leiskite drauge majore generole Kovpakai, Sidorai Artemjevičiui, į jus kreiptis...“

Ir Politucha, kuriam po šimtą kartų per dieną tekdavo kreiptis į vadą, vis dar neramiai dairydavosi, tartum bijodamas, ar kartais nesėdį jo vėžimę kas nors kitas, vadinamas tokiu aukštu titulu.

— Galima važiuoti, drauge generole majore?

— Paspėsi! Ne į greitąjį su keleiviais. Štai, duokš geriau, užsirikysim.

Politucha siekė tabokinės.

Senis susuko cigaretę iš ketvirčio svaro machorkos. Užsirikė. Pasigardžiavo kandžiu dūmelio.

— Va, dabar judėk!... — ir generolas pasistatė aukštą kailinių apikaklę.

Aš nuėjau miegoti į daržinę ant šieno. Auštant mane pažadino triukšmas kieme. Greta manęs, pasikloję apsiaustus-palapines miegojo du žmonės, apsilvilkę naujomis eilutėmis, iš kurių dar buvo neišsivėdęs sandėlio kvapas. Aš atstūmiau daržinės duris. Saulė apšvietė mano kaimynus. Buvo aišku, kad tie žmonės yra iš Didžiosios žemės.

Blyškūs miestiečių veidai, neįdegusios rankos, miega kietai, bet neramiai. Neįpratusių žmonių jaudinimasis niekad taip ryškiai nepastebimas, kaip jiems miegant. Aš nulipau nuo šieno ir išėjau į kiemą. Prie vartų stovėjo pakinkyti vėžimai su kroviniu. Stori, apvalūs krovinių maišai su neišsiskleidusiais parašiais. Tai rodė, kad lėktuvai buvo nusileidę, o nenumetę krovinių su parašiais. Aš atsiminiau Kovpaką radiogramą. Gal būt, tai ir yra tasai vertingasis krovinytas? Pačiupinėjęs maišus, aš išitinkau, kad jų turinys buvo paprastas: dėžės su tolu, pašonai miltos, medikamentais.

Is važiuotojų aš sužinojau, kad vadas seniai jau buvo išjogęs į mišką štaban. Aš pasibalsiojau arkli ir nulėkiau prie pamšikės, kur buvo įsikūrę štabo padaliniai.

Kovpaką ir Rudniovą aš radau laukymėje, kylančioje aukštyn didžiule atšlaitė, apaugusia mažu eglynėliu. Šalia jų ant paklotos miltinės sėdėjo žmogus pilka eilute, pusiau/kariška kepure, su Lenino olinu. Jis, atrodė, snaudė, pristdengęs ranka akis nuo saulės. Aš kariškai pasisveikinau.

— Būkite pažįstami, — tarė Rudniovas.

Aš prisistaciau pagal visus reikalavimus.

— Demjanas... — greitai pasakė žmogus. Rudniovas toliau pranešinėjo apie esamą padėtį. Prireikė žinių. Aš teikiau jas iš atminties, visą laiką jausdamas ant savęs atidų žvilgsnį iš po delno. Nepažįstamasis domėjosi viskuo: priešo dalimis, įgūčių bei patrulių sistema, transporto bei kelių veikimu, bazėmis ir aerodromais, gybytskomisarais, landvirts ir policijos komendantais.

Tačiau labiausiai jis nustebino mane, paklausdamas:

— O kokių jūs turite žinių apie vokiečių valdžios organų politiką žemės ūkio srityje?

Aš tylėjau.

— O tik vokiškasis velnias žino, kokia ta jų politika! — galvojau aš pats sau.

Kovpakas suraukė antakius ir leido susuktinės dūmus, lyg garvežys.

— N-nežinau, — iškošiau aš pro dantis.

— Reikia žinoti, — aštriai tarė Demjanas ir daugiau manęs nebeklausinėjo. Man pasirodė, kad aš jau buvau neberekalingas, ir nuėjau į štabą. Buvo kiek

apmaudų. Visai neseniai aš buvau pabaigęs rimtą pranešimą apie vokiečių užnugario padėtį. Apie trisdešimt puslapių teksto, perrašyto Vasios Voicechovičiaus mašinėle, teikė žinias bent apie keturių sričių įgulas, apie geležinkelio judėjimo tvarką ir krovinių sudėtį. Ten buvo taip pat apie pūsintis vokiečių pareigūnų charakteristikų ir, pats nežinau kodėl, folkloriniai liaudies sakmių bei dainų apie karą užrašai!... „Tiesa, apie vokiečių politiką žemės ūkio srityje ten, rodos, nė žodžio nebuvo pasakyta, — galvojau aš. — Bet ką gi, ar aš koks agronomas ar apygardos zootechnikas pagaliau?...“

Nuo kauburio štabo link gureno Kovpakas. Jis atrodė sumišęs.

— Ką gi tu, Versigora. Apie žemės ūkio politiką? A? Štai ir pasikliauk jumi, inteligentija! — aa!

— Na tai kas, kad inteligentija? Maža kas ko užsigėsi žinoti? Aš juk ne informacijos biuras.

— Ne mažą kas, o... Supratai? — ir senis reikšmingai parodė pirštu į pušis.

Aš nieko nesupratau.

— Tad kas gi tokie?

— Radiogramą vakar skaitei? Vertingas krovinytas. Suprantai?

Aš buvau bepradedęs kiek suprasti.

— Bet kas gi toksai?

Kovpako veidas pasidarė paslaptingas.

— O kaip gi kreiptis, kaip vadinti?

— O taip ir sakyk: „drauge Demjanai“, ir taškas. O apie žemės ūkio politiką kad visi žuomenys... Supratai?

— O apie tikybą arba apie naminės varymą, pavyzdžiui, nereikia? — įgėliau aš patylom.

Senis tai priėmė rimtai.

— Ne, nereikia... O pagaliau... turėk ir tų pat ranka. Dėl visa ko.

Žinoma, nusišlepti dalinį „vertingo krovinio“ nepasigėk. O, antra vertus, ir nuo pačių atvykusiųjų draugų veidų, kai jie kiek apsižvalgė, pranyko mįslinga išraiška, ir į vakarą visi dalinį jau žinojo, kad pas mus atskrido Ukrainos bolševikų partijos centro komiteto vadovai.

— O katras čia bus Chruščiovas? — klausinėjo senis Velasas vakare štabo virėją, tetą Fenją, tačiau tuojau pat pasitraukė nuo jos rūstaus žvilgsnio.

Mes visi dėlto nusprendėme per daug neišgarsinti tai, kad mūsų dalinyje yra tokie aukšti pareigūnai, ir Rudniovas tuo reikalu turėjo kokių penkių minučių pasikalbėjimą su politrukais bei partorgais. Tarp kitko paaiškino, kad atvykusiųjų tarpe Chruščiovo nėra, kad grupė vadovauja vienas Ukrainos komunistų partijos centro komiteto sekretorių.

Rudniovas aiškino:

— Buvo pas mus toksai paprotys nekuomet neklausinėti vadovybės, kur eina ir ko. Taip ir dabar klausinės: „Kas atvyko iš Didžiosios žemės?“ — „Kam reikėjo, tas ir atvyko.“ — „O kaip kreiptis?“ — „O va taip“ ir vadinkit: „drauge Demjanai, drauge Sergiejau, drauge...“

Tų paaiškinimų pakako, ir sekančią dieną mūsų stovykla vėl gyveno savo įprastą darbštų bei triušų skruzdėlyno gyvenimą. Tikėtai masios „draugo Demjan“ akys viską stebėjo, viską tyrinėjo. Kartais jis pasitraukdavo į laukymę arba į miško taką ir, užkišęs rankas už kelnių diržo, vaikščiojo pirmyn ir atgal ir apie kažką susikaupęs galvojo. Kartais prieidavo prie Rudniovo, kažko paklausdavo ir vėl apie kažką galvojo. Jo grupės žmonės, Sergiejus Kuznecovas, Čepurnojus, taip pat dirbo savo darbą.

Nepasakysiu, kad mes jautėmės labai ramiai. Tai juk partija tikrino mus ir ruošė mums naujus uždavinius.

Trečią dieną draugas Demjanas, susitikęs mane laukymėje, paklausė šypsdamas:

— Na, kaip medžiaga apie žemės ūkį?

— Pasistengsiu...

— O kas dar pas jus yra, naujo?

Aš padaviau jam paskutinę santrauką.

Jis perskaitė.

— Ar jūs nemėginate tai surinkti, sisteminti, apibendrinti?

(Bus daugiau)

Worcesterio Lietuviai ir Dienraštis Laisvė

WORCESTER, Mass. — Rugpjūčio 14 d., 1949 m. ALD. LD. 11 kuopos mėnesiniame narių susirinkime liko išrinkta komisija iš J. Luko, J. Skliuto ir D. G. Jusiaus, kad parašyti istorinius bruožus iš Worcesterio lietuvių gyvenimo. Worcesteris yra didelė lietuvių kolonija. Kad plačiau ir nuosekliau istoriškai tai apibūdinti, reikalinga kur kas ilgesnio laiko. Todėl jubiliejiniam Laisvės dienraščio 30 metų sukakties numerui prisieina pasitenkinti plateliau pažymint pažangiųjų organizacijų sudėtį.

Amerikos Lietuvių Literatūros Draugijos 11 kuopa nuo pat organizacijos įkūrimo 1915 m. pastoviai gyvuoja, reguliariai laiko mėnesinius susirinkimus. Narių, užsimekančių duokles pasilaiko viršimto; jei vieni pasitraukia ar miršta, tai naujų prisirašo, betgi gerokas skaitlius narių laikosi nuo pat organizacijos įsikūrimo. Anie 1930 metus, kai susivienijo Moterų Susivienijimas su ALDLD, susiformavo vien moterų LLD. 155 kuopa. Abi kuopos solidarlingai kooperuota su Laisvės dienraščiu, visokius veikimo reikalus aprašinėja Laisvėje, veik kiekvienas mėnesinis jų susirinkimas buna praneštas per Laisvę. Dienraštis Laisvė jautų didelį trūkumą be šių kuopų, tain nat šios kuopos be dienraščio Laisvės nevalėtų gyvuoti ir sklėisti apšvietą, atlikta per tuos 30 metų.

LDS 57 kuopa, ši kuopa yra didžioji dalis SLA 57 kuopos, kuri turėjo virš 500 narių. Kada SLA ruošėsi į pagarsėjusį 36 Seima Chicago. Iltada, St. Gegužiui prezidentaujant, Pildomoji Taryba tuos organizacijos pažangnesnius narius be miers persekiojo, o 57 kuopa didžiulioje kaip tik ir buvo pažangus judėjimo žvaigždė. Ji pasiryžo pasiusti pilną kuopos atstovybę į Chicago Seimą, o reakcionieriai buvo užsimoję pastoti kelią 57 kp. delegacijai, norėdami suspenduoti kuopą klastingais kaltinimais. Kuopa turėjo smarkiai gintis nuo neteisingo užpuolimo. Advokatas F. Bagočius, su pagalbininku advokatu Bartkum, pravedė net keturius viešus dideliuose susirinkimuose perkalbėjimus. Ansivynėdai taip pat turėjo advokatą H. Hartwell, visos perklausinėjimų kalbos stenografiškai buvo užrekorduotos. Puolikai suklupto ir pilna kuopos atstovybė iš 17 delegatų nuvažiavo į 36 Seimą. Tą įvykį Laisvės dienraštis kas diena aprašinėjo. Ir kad SLA 36 Seimas tapo sukaudytas su brutališka Chicago policia, išmetant pažangius delegatus iš Seimo, tai išmestieji delegatai atlaikė savo Seimą Meldadžio Svetainėje ir padėjo pamatus LDS. Visi 57 kuopos delegatai vieningai stojo už įkūrimą LDS, kuris jau gyvuoja 19 metų. LDS 57 kp. turi dabar 260 narių, nepaisant, kad LDS turi savo organą „Tiesa“, kurį nariai gauna veltui, Laisvė dienraštis tarnauja greitesnėmis žiniomis vietos reikalams aprašyti. SLA 57 kp. turėjo įsteigus viešą knygyną, tad LDS kuopa taip pat tęsė palaikymą knygyno, iki, pagaliau 1942 m., kai ji perėmė globoti L.S. ir D.B. Draugija, kuri yra savininkė namo, kuriame randasi viešas lietuvių knygynas.

L.S. ir D.B. Draugija iš pradžių susiorganizavo (apie 1902 metus), tik iš Lietuvos suėjų. Tai buvo viena pirmutinių pažangiųjų lietuvių draugija, prie jos spietėsi visi iš Lietuvos atvykę pažangūnai. Vėliau, 1927 metais, ji susivienijo su Lietuvių Apšvietos Bendrove, kuri buvo įkurėja Olympia Parko; vienijantis, buvo, parašyta nauja konstitucija. Jos pirmas skyrius sak

ko: „ši organizacija turi būt žinoma, kaipio Lietuvos Sūnų ir Dukterų Broliška Draugija.“ Antras skyrius sako: „Suvienyti i brolišką sąryšį visus abiejų lyčių doro pasivedimo lietuvius, neatsižvelgiant i jų politines ar tikėjimiskas pažiūras.“

„Tobulinti narius protišku, dorišku, drauginiu ir medžiaginiu žvilgsniu; remti kultūrą ir apšvietą tarpe lietuvių, jei tas nebūtų surišta su religija; rengti viešus susirinkimus, samdyti mokytojus; laikyti pamokas vakarus; prenumuoti tinkamus laikraščius ir žurnalus ir laike nelaimės teikti nariams ir jų šeimoms pagelbą.“

Po susivienijimo, su tais gražiais tikslais Draugija išbujojo, pasiekdama skaičių narių arti 600 ir turėjo nemažai savo ižde pinigų. Buvo davusi paskola Suvienytų Draugijų Namui, kaipio antrą morgetį, todėl ir prisiejo jai paveldėti Namas, tai yra Lietuvių Svetainė, rodosi 1942 m. Dabar abidvi nuosavybės, Olympia Parkas ir Lietuvių Svetainė, 29 Endicott St., su jų įrengimais yra vertos nemažai \$100,000.

Per 30 metų laikotarpį Draugija ir jos didžiama narių yra Laisvės dienraščio artimi patrijotai, jos skaitytojai ir rėmėjai visi svarbesieji Draugijos įvykiai tampa Laisvėje aprašinti, visoki spaudos darbai įsi duodama padaryti ir šio jubiliejaus proga Draugija sveikina dienraštį su 50 dol. auksa. Tegu Laisvė gyvuoja ilgus metus ir sveičia pažangos dvasioje visus lietuvis!

Worcesterio Aido Choras.

1915 metais apsisoto Worcesterių grupelę pažangiųjų lietuvių ateivių. Be rūpinimosi savo materialiu gyvenimu, pradėjo jie tarbis dėl suorganizavimo laisvo, pažangaus choro. Jie priėjo išvados, jog tokis choras yra būtinas ir jis turi tarnauti auklėjime darbo, žmonių apšvietoje ir kultūroje. Be kultūros, Choro kūrėjai skyrė jam uždavinį, kad per chorą, per dainas, būtų paskleista daugia darbininkiškos sąmonės, klasinės apšvietos lietuviuose darbininkuose.

1916 metų pradžioje gimė dabartinis Worcesterio Aido Choras po globa ir vardu tuo metu gyvavusios LSS 40-kuopos ir jis pradėjo savo dainavimo pamokas.

Kiek daugiau per šį chorą perėjo jaunų žmonių! Galima sakyti visi dabartiniai mūsų miesto lietuviai, jaunuoliai, Aido Choro ir iš choro išmoko savo tėvų kalbos ir kiek tik susipažino su lietuvių liaudies kultūra. Daug gražių, vertingų darbų atliko šis choras ir jis šiandien tebestovi pažangiųjų lietuvių eilėse.

Aido Choras suvaidino visas Meno Sąjungos išleistas operetas, taip gi kėlė operetų, verstų iš kitų kalbų. Kas kiekvienieri metai jis davė Worcesterio lietuvių visuomenei po gerą koncertą. Žodžiu, Aido Choras tarnaujamas darbininkų judėjimui, bendrai, jis per tą laiką nuolat kėlė lietuvių tautos kultūrą, dainą, meną.

Linkint dienraščiai Laisvė jos sukakties proga įgiausių metų, tenka tuo pačiu kartu palinkėti ir Worcesterio Aido Choriui tęsti jau senai pradėtą kultūros darbą pirmyn!

Kitos organizacijos.

Lietuvių Piliiečių Klubas, sakosi, turįs apie 900 na-

rių, turi savo namą su smulke ir svetaine susirinkimams ir parengimams, taip pat turi vasarnamį, vadinamą „Bungalaw“. Seniau prenumuodavo Laisvę.

Seniausioji, — tai šv. Kazimiero Draugija, iš jos išaugo ir šv. Kazimiero parapija pradžioje dvidešimto šimtmečio. Kazimierinė parapija turi didelę mūrinę bažnyčią, ir mokyklą, kur mityškos vaikūčiams mokytojauja. šv. Jurgio Draugija, Birutės Draugija, šioje yra abiejų lyčių nariai.

Vilniaus Aušros Vartų parapija ir gi turi mūrinę bažnyčią, dar gražesnę kleboniją, sekamais metais ruošiasi minėti sidabrinį jubiliejų, tai varo vaju už sukelimą \$15,000, pagražinimui altorių ir išmaliavojimui vidaus. Abi parapijos užlaiko pastoviai po porą kunigų, kaip kada ir po tris būna. Bažnytiniai chorai taipgi yra. Turi vasarvietę, vadinamą: Maironio Parkas.

Aušrelės Choras, nevalaisvamaniškas, tampaip kooperuoja su L. P. Klubo pastogėje gyvuoja moterų socialis klubas, tik pasilinks-nimo vakarus sau surengia.

SLA 57 kuopa taip pat minėtam klube prisiglaudusi.

RKS kuopa ir dar yra keletas šventais vardais parapijinių draugijelių.

„Amerikos Lietuvis“, savaitinis laikraštukas. Iki 1930 metų, kai M. Paltanavičius buvo leidėjas, o V. Jokubynas redaktorius, jis tuomet buvo daug žmoniškesnis laikraštis, negu dabar, bet depresijos laiku subankrutavo. G. Kyba, buvęs jo zeceris, atpirko iš skolininkų ir vėl išleidinėja, tik mažesni. Tai atvirai fašistuojančio turinio laikraštis.

Bendras Vaizdas

Taigi, kad turėti nors paviršutinį supratimą apie šią lietuvių koloniją, dar pridėsiu abelą statistiką.

1930 metų cenzo užrašai rodo, jog ateivių lietuvių, abiejų lyčių, buvo 4,549, gi 1940 metais — 3,573. Užrašuose pažymėta tik ateiviai, čia gimusieji skaitomi amerikonaais. Matot, dešimties metų begyry, koks sumažėjimas. Bet viso miesto gyventojų skaičius štai kaip smarkiai auga: 1940 metais buvo 193,694, o jau 1947 metais — 201,403 asmenys.

Taigi, jei lietuvių skaičių patrigubinsime, remdamiesi čia gimimais, tai Worcesterio mieste bus tarp 13-14 tūkstančių lietuvių.

Paaikškinimas:

J. Skliutas surinko aukas.

D. G. Jusius parašė bendruosius bruožus, o

M. Sukackienė, apie Aido Chora.

D. J.

Miami, Fla.

Aš Laisvę skaitau nuo pat jos pradžios, išeidinėti. Buvau labai šašdomintas jos raštais, kurių per daugelį metų buvo spausdinama jos puslapiuose. Manė svarbiausiais domino V. Paukštys nuo pat tų laikų, kai įsiai dirbo Laisvės redaktorium. Jo raštų ir vertimų iš svetimų kalbų nepraleisdavau neperskaitytes; parėjęs iš dirbtuvės ir būdamas išvargęs, griebdavau pasizūrėti, ar nėra V. P. kas parašyta. Taipgi ir po šiai dienai aš ir noriai perskaitau jo pastabas, kurios dabar Laisvėje telpa. Aš nuo savęs prašau V. P. nesustoti rašyti ant toliau, kol sveikata tarnaus, būti su mumis.

Dabar kitas svarbus rašytojas, kurio raštai dažnai Laisvėje pasirodo, tai Dr. J. J. Kaškaucius. Kur tik įsiai važiavo, ar keliavo, atsisirinkimuose dalyvavo, yra plačiai, aiškiai jo aprašyta, longvai skaitosi. Ta jo gražiakalbystė! Netekimas jo mūsų spaudoje būtų didžiausias

Sveikinu Tave, Mano Mylima Laisve!

SAO PAULO, Brazilija. — Štai čia pat tavo, mano mylima Laisvė, 30 metų sukaktis nuo pradėjimo eiti dienraščiu. Kaip džiugu, kad tu, Laisvė, per tą 30-tį sunkių savo gyvavimo metų daug nuveikei apšvietos darbą.

Tikru, kad tu, Laisvė, ir tavo leidėjams, redaktoriams ir kartu administracijai ir visiems tiems, kurie tik tuo tavyje dirba, netaip jau longvi tie ištisi metai buvo. Per tą laiką savo kelyje sutikai ir sau priešų...

Bet, dėka gabių tavo gyvenimo vedėjų, tu, Laisvė, mokėjai nugalėti priešą, aplenkti visas kliūtis ir visus sunkumus, ir šiandien jau mini savo 30 metų sukaktį nuo pradėjimo eiti dienraščiu.

Aš iš tolimos Brazilijos, kur mes, lietuviai, neturime jokios savo pažangios spaulės, esu tavo skaitytojas. Tavo kielvienes gautas numeris mane linksmina ir paguodžia. Kartu ir moko apšvietos, darbo žmonių judėjimo kovoje su gyvenimo sunkumais su darbo žmonių skriaudėjais.

Aš, tas menkas Varguolis, tau, Laisvė, siunčiu iš tolimos šiltosios Brazilijos mano darbininkiškus linkėjimus. Linkiu tau, Laisvė, kad tu gyven-tum ilgiausius amžius metus, lankytum, kur tik gyvena lietuvis, ir jį šviestum!

O tavo, Laisvė, redaktoriams, administracijai ir visiems kitiems tiesiu savo dėšinę, spausdamas ir linkėdamas geriausio pasisekimo tame kultūros ir apšvietos darbe.

Ilgiausių metų!

Varguolis.

Sao Paulo, 21-8-1949.

Sveikinu!

Sveikinu Laisvės dienraštį ir jo personalą 30 metų dienraščio jubiliejaus proga. Užsimoku savo prenumetą už du metų ir aukoju viena doli-ri dienraščiu.

Man yra didelis džiaugsmas, kad sulaukėme tokios iškilmės, kaip 30 metų dienraščio jubiliejaus. Laisvė suteikė mums daug naudos per tą laikotarpį, visuomet ji rodė teisingą mums kelią, ji gynė darbininkų klasės reikalus.

Pribuvęs Amerikon, pradėjau skaityti Kelių, paskui Naujienas, bet šiandien tuodu laikraščiai nudardėjo, kaip tas taradaika, pas davatkas. Lietuviški prabaščiai juos palaimino, kad tarnautu pomams.

Broliai ir sesės lietuviai darbininkai! Mes šiandien turime progą šviestis ir suprasti, kas mus per šimtmečius tamsino, nedavė progos prieiti prie apšvietos. Taigi ir šviestimės, kiek galime, skaitydami darbininkišką spaudą ir knygas!

Tegyvuojia dienraštis Laisvė!

Juoazs Liminkas

Detroit, Mich.

nuostolis. Aš nuo savęs linkiu Dr. J. J. Kaškauciuji ilgiausių metų gyvenimo ir daugiausiai rašinėjimo mūsų dienraščiu Laisvė.

D. M. Šolomsko tarptautinės apžvalgos, kurios nuolat kuone kiekvienam Laisvės puslapy, yra idomios ir aiškiai suprantamos. Visi pasątinio įvykiai aiškūs, kas kaip, kur dedasi ir įvyksta. D. M. Šolomso nesustokit ir ant toliau rašes tuos dalykus, kurie yra labai svarbūs.

Taipgi yra labai reikalinga je visam Laisvės štabui išreikšti padėką už įsiaiškintą teisingos progresviskos pakraipos laikraštį.

Tiek aš nuo savęs tariau 30 metų Laisvės dienraščio sukakties progą.

S. Meison.

4 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Antr., Spalių 4, 1949

Philadelphia, Pa.

ATBALSIAI

Kaip kas kalba, kad nereikia žiūrėti į tai, kas jau praėjo, o žiūrėti tik į tai, kas dar ateina. Gerai taip, gerai ir kitaip. Praeitis daug ko mus pamokina.

Neseniai čia daug kas kalbėjo apie Laisvės didįjį pikniką. Kalbėjo iš dviejų svarbių punktų. Laisvės piknikas būna visuomet skaitlingi svečiai iš toliau. Susitikti senus prietelius, susieiti į naują pažintį labai žingeidu ir smagu. Reikia būti ten.

Bet čia šventasis Andrius su

visomis parapijomis užsimašė irgi piknikauti (kerštingai), nevažiuoti pas Andrių — su griebysis, kleboną užrūstinsi. Bėda.

Tie piknikai jau praėjo. Šiandien tik aimanuoja ne vienas, girdi, reikėjo važiuoti į laisviečių pikniką, nes jau pažinojo, kad laisviečių piknikas buvo prakilnesnis.

Laisvės prieteliai aimanuoja ir sako, kad reikėjo būti kas nors daugiau pagerinti: baras per mažas, reikėjo kitą pabudavoti. Maisto, nors iš ryto atrodė, kad bus didelis

pervirsis, bet vakarop pasidarė didelis trūkumas. Stalų, kėdžių kur kas daugiau buvo reikėję, kaip kitais metais, bet vistiek pritrūko.

Po pikniko komisijos narys d. J. Bekampis dėkavojo visiems geradėjams už visokią pagalbą ir piknike dirbusiems. Bet toli gražu ne visus suminėjo nei dirbusius, nei gelbėjusius. Drg. T. Saulinskiene, kuri darbe visuomet lenktyniuoja su pačiais smarkuoliais, ši sykį nepastebėta. Draugai Bendoravičiai, seni Laisvės patrijotai, gyvena gana toli, bet į Laisvės pagerimus pribūna visuomet ne tuščiomis rankomis. Šiemet

pribuvo su pora didelių sūrių, bet nebuvo paminėti. Man gaila, kad aš mažiau žinau vardu darbuotojų ir už drg. J. Bekampį. Lai atleis tie, kurie nesuminėti.

Berzelis.

Pittsburgh, Pa.

Visokios Zinios

Rugsėjo 25 atsituvo Lietuvių Literatūros Draugijos 4 apskrities konferencija LDS 142-ros kuopos rūmose, West Carson St. Pirmininkas St. Orda atidarė posėdį 2 val. po pietų, į mandatų komisiją paskyrė A. Pipirą, Agnė Kudienę. Kol priėmė mandatus, pirmininkas pakvietė pakalbėti D. P. Lekavičių, Joną Urboną, Alex Sherbina.

Priėmė delegatą iš 3 kuopų: 40-tos keturi, 33-čios du, 87-tos trys, ir komiteto nariai St. Orda, M. Paulauskas, St. Ivanauskas, Helen Kairienė, Jonas Urbonas, D. P. Lekavičius. Pranas Imbras atsiprašė, negalėjo dalyvauti. Viso dalyvavo 15. 41 kuopa, New Kensington, prisiuntė raportą ir duokles. Wilmerdingo, Ambridge, Steubenville, pepri-siuntė delegatų ne raportų. Tai blogas dalykas, apsilaidimas kuopose.

Pirmininku išrinktas St. Orda, raštininku Alex Sherbinas. Perskaitytas dienotvarkis ir protokolas, po tam kuopų raportai. Visi priimti. Kiek randasi narių ir turto, bus trumpai pargarsinti spaudoje.

Diskusuoti apie laikraščio vaju, literatūrą. Nutarta vajuje rinkti prenumeras varde 4-sios apskrities, atiduoti visus punktus. Vajininkai: North Sidėje — D. P. Lekavičius, South Sidėje — Jonas Urbonas, West Carson — M. Paulauskas, A. Sherbinas, Wilmerdinge — St. Ivanauskas. Visi turi padirbėti.

Kalbėta apie referendumą, kuris bus LLD kuopoms prisiųstas iš centro vėliau, apie pakėlimą mokesčių. Dauguma delegatų laikėsi, kad nariams mokesčiai pakelti po 50 c., o žurnalą šviesa ir knygas leisti taip, kaip dabar yra.

Nutaria paaukauti Literatūros Draugijos Knygų Fondui \$10, dienraštį Laisvę pasveikinti 30 metų jubiliejumi su \$10, Vilnės pėpieros fondui, \$10, civilinėms teisėms ginti \$10. Nuširta surengti du piknikus ateinančiais metais susidėjus abiems apskritims, iš anksto paimti vietą. Taipgi surengti vakarienę po laikraščio vajuos pabaigos. Astojimui pagerbti mirusieji nariai.

I komitetą kitiems metams išrinkti: St. Orda pirmininku, Domininkas Šanda pagalbininku, P. Imbras užrašų, M. Paulauskas turto raštininku, D. P. Lekavičius išdininku, Jonas Urbonas ir Agnė Kudienė turto prižiūrėtojai.

Instruktuota raštininkas išsiuntinėti nedalyvavusioms konferencijoje kuopoms paraginimus dalyvauti laikraščio vajuose ir punktus atiduoti 4 apskritims. Dvi kuopos pasimokėjo savo duokles. Apmokėtos raštininko išlaidos. Susirinkimas uždėdė 6 val. vakaro. Po tam turėta užkandžių, kurie buvo prirengti per 142-ą kuopą. Konferencija buvo aktyvi, delegatų ėmė balsą, labai gyvai diskutavo, o labiausia mūsų moterys. Smagu ir iš šalies girdėti, kad rūpinasi organizacija.

Rugsėjo 25, apie 7 val., turėta posėdis LDS 8 apskrities komiteto. Pasiskirstyta darbai: pirmininku J. D. Lekavičius, vice-pirmininku Stanis Ivanauskas, turto raštininku A. Pipiras, užrašų — M. Paulauskas, išdininku Jonas Ur-

bonas, turto prižiūrėtojai D. P. Lekavičius, Ursulė Načajienė. Posėdyje dalyvavo 5 komiteto nariai.

Nutarta paaukauti \$10 Laisvės jubiliejui, \$10 civilinėms teisėms ginti, \$10 Vilnės fondui, taipgi surengti 2 piknikus susidėjus su LLD 4 apskritimi.

Rugsėjo 23 turėta susirinkimas LLD 87-tos kuopos, LDS 160-tos kuopos name. Susirinko 8 nariai, o buvo siuntinėtos atvirutės, visi žinojo, kad reikės delegatus rinkti. Niekas neapsimė, turėjo draufuoti delegatą, kuris nebuvo susirinkime.

Praėjusį mėnesį pasimirė J. Orla, pavienis, Wilmerdingo, Pa., LDS ir Literatūros Draugijos kuopų narys, ilgai buvęs gospadoriumi sūnų d-jos ir SLA 37 kuopos nariu.

Jau kelintas mėnuo serga, suparalyžuotas, gulį Sv. Jono ligoninėje LLD 87-tos kuopos narys Jurgis Parčauskas. Negali kalbėti ir nemato.

Jonas Balukas, Lietuvos sūnų klubo narys, sergantis džiūva jai keleto metų, būna Lich Farmos ligoninėje. Savo draugui A. Lukamui pranešė, kad yra blogoje padėtyje. D. P. Lekavičius.

Plečiama Bitininkystė
VILNIUS, birž. 30 d. — Lek-tuvu į Vilnių pristatytas nepaprastas krovynys — 54 didelės dėžės su bitėmis, kurios gautos iš Krasnodaro krašto. Iš Vilniaus jos toliau paskirtos į šiaulių tresto tarybinius ūkius.

Bitininkystė — nauja ūkio šaka šiaulių tarybinuose ūkiuose. Toji šaka kaset plečiama. Tarybinuose ūkiuose sukurta 11 bitynų, kurie turi apie 300 avilių. Šiuo metu bitynuose masiškai ima-mas medus. Per vasarą bitynai padidės dar šimtu bičių šeimų.

Nauja traktorių partija iš brolisčių respublikų prisiųsta Mažeikių apskrities MTS. V. Brazauskas.

PRANEŠIMAI

FLORIDIEČIŲ ATYDAI

Prieš trejetą mėnesių išvyko iš Brooklyn į Florida Anthony Mileis. Jis paliko pas mane daiktų. Nuy-kes į Florida žadėjo pranešti savo antrą ir prašė jam tuos daiktus pasiųsti. Iki šiol jis man nieko nepranešė. Noriu žinoti kas su juom atsitiko. — Jis pats, ar kas apie jį žino, malonėkite man pranešti. Petras Kikas, 116 Walton St., Brooklyn, N. Y.

PHILADELPHIA, PA.

Veikiantiojo Komiteto susirinkimas įvyks trečiadienį, spalio (Oct.) 5, pradžia 7-tą val. vakare, Liaudies Name, 735 Fairmount Ave. Tą patį vakarą įvyks susirinkimas ir ALD LD 10 kp., pradžia 8-tą val. Organizacijų atstovai ir nariai malonėkite dalyvauti šiame susirinkime, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Taipgi išsiųsime raportą atsituvusio Laisvės pikniko. P. Puidis (už val. dyba) (219-220)

BINGHAMTON, N. Y.

ALDLD 20 kp. moterų skyriaus susirinkimas įvyks penktadienį, spalio (Oct.) 7-tą, Lietuvių Salėje, 315 Clinton St., pradžia 7:30 val. vak. Visos narės malonėkite ateiti į susirinkimą, nes turėsime gana svarbių reikalų aptarimui. Prie progos pasirpinkite ir mūsų narių atsives-ti. — M. Kubis. (219-220)

J. J. Kaškiaučius, M. D.

580 Summer Avenue, Newark 4, N. J. Humboldt 2-7964

MATTHEW A. BUYUS

(BUYAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius

426 Lafayette St. Newark 5, N. J.

Market 2-5172

KRISLAI

(Tas, nuo 1-mo onsl.)

reikia prisipažinti, buvome labai apsilėdę.

Man gaila, kad gražusis Vyturėlis nustojo vytytiavęs. O tai buvo labai puiki muzikinė grupė. Jai gerai vadovavo Ed. židžiūnas. Jis ap-leido Brooklyną ir Vyturėlis numirė.

Nejaugi negalima surasti jėgų, kurios galėtų Vyturėlį prikelti iš numirusių?

Turime ant rankų tris svarbius, greitus reikalus. Pirmas — Laisvės vajuje Vajus jau prasidėjo. Reikvie-nas senas skaitytojas prašo-mas pasidaryti.

Antras — Laisvės kėlimas į naujas patalpas. Spauštuvės kraustymas yra sunkus ir iš-kaštingas darbas. Nežinau, ar užteks ketveto tūkstančių dolerių! Gal būtų gerai, kad tuojau pradėtumėte specialų Laisvės perkėlimo vaju. Brū-klyniečiai turėsime būti pir-mutiniai. Tuo reikalu reikė-tų didelio susirinkimo.

Rysyje su tuo, turime trečią greitą reikalą, irgi finansinį. Įtaisyimas spauštuvei vietos naujam name kaštuos 35 tūkstančius dolerių. Visa ši suma siekiama sukelti pasko-lomis. Dar tik apie pusę te-surinkta.

Kurie dar nesate Lietuvių Namų Korporacijai, skoline, bet išgalite, turėtumėte atsi-leipti.

Daug sveikiau užbaigti pra-dėtą darbą greitai, negu am-žinai vilkinti ir nervotis.

Kurie skaitysite šiuos kris-lus, pagalvokite apie save: Kuomi ir kiek galite patys prisidėti prie šių trijų greitų reikalų?

„Kas skaito ir raso, tas duonos nepraso“ — skaity-kit dignraštį Laisvę!

ISMINTINGAS ŽMOGUS, KURIS IS ANKSTO APSI-RŪPINA PATS SAVO IR ŠEIMYNOS SVEIKATA

Tėmykite atidžiai. Nelaukite kol apsigysite ir reikės gulėti lovoje arba eiti ligoninėn. Tas jums atsi-eitų labai brangiai. Bet tą galima išvengti, jeigu iš anksto apsisau-gosį, naudodami Miracle Ointment (Mostis). Tai geriausias ginklas prieš įvairias ligas. Yra 5-kių rūšių vaistų. Prašome pasiskaityti.

No. 1 — Nuo dantų galimo ir dan-tų smegenų nesveikumo. Kartais žmogus, kuris jau neturi dantų, bet smegenys (gums) nesveikos, išpur-te, skauda, tai reikia vartoti M. J. S. Miracle Ointment for Toothache. Būsute patenkinti. Kaina \$1.25.

No. 2 — M. J. S. Salve for Exter-nal pains. Mostis, kuri maloniai sil-do ir pašalina įvairius skausmus, kaip tai: kojų, rankų, pusiau spran-do, mėšlungumą, traukymą, tirpi-mą, nesveikumą sąnarių (muscles), nuo užsilaikymo ir aštrus kosulio ir nuo persilimo. Kaina \$1.25.

No. 3 — M. J. S. Miracle Salve for Skin Irritation. Rash, Sinus, Ath-lete's Feet, boils, pimples, burns, sores, ir tt. Ši mostis visuo-met pagelbsti. Gelbsti, jeigu kojos kaista, nuo nesveikumo nosies ar burnos ir dėl kitų įvairių odos ligų. Kaina \$1.25.

No. 4 — M. J. S. New Discovery Salve for Itching Skin or Poison Ivy. Šita mostis naujai išrasta, ga-lima pašalinti niežėjimus odos, Poison Ivy, rash, išbėrimus, nušai-mus. Kaina \$1.25.

No. 5 — M. J. S. New Discovery Salve for Piles. Relieves burning pains and soreness; fights infection, promotes healing.

Si mostis pašalina Piles į trump-ą laiką, varvancias ar ne, užsėn-justas ar naujas, pagelbės be pjaus-tymo, jei dar neišsivystė vėžio liga. Nurodymai kaip naudoti ir užsilaikyti priedai prie dėžės.

Kaina \$2.50. Sūsdami užsakymus, kartu ir pri-šaukite money-order ar čekį. Siun-čiant C.O.D., reikia prisistų 30c ekstra pašto ženkleliu (stamp) su orderiu. Adresuokite.

M. J. ŠILPA,

P. O. Box 73, Sta. A

Hartford, Conn.

Vietiniai galite gauti vaistinėje

po 158 Park St., Hartforde.

CHARLES J. ROMAN

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipki-tės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai mo-derniškai įrušta mūsų šermentinė. Mūsų patar-navimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St. Philadelphia, Pa.

Tel. Poplar 4110

JOSEPH BALTAITIS

BAR & GRILL

518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Geri Valgiai laukia jūsų visada

DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS

Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms

TELEVISION

SHUFFLE BOARD

Telefonas Evergreen 4-9407

580 Summer Avenue, Newark 4, N. J. Humboldt 2-7964

660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

5 pusk. Laisvė (Liberty, Lith. Daily) — Antr. Spalių 4, 1949

VAJUS Gavimui Laisvei Naujų Skaitytojų

Atžymėkime savo dienraščio jubiliejų gavimu naujų skaityto-jų! Pasiryžusiai stokime į darbą visi ir visur! Dėkime ne tik apginti dienraštį nuo infliacijos vilko, bet dar labiau jį sustip-rinti!

Gaukime 1000 Naujų Skaitytojų! Sukelkime Fondą Nors iš \$10,000!

Užtikrinkime savo dienraščiui 1950 metams biudžetą savo darbu baigdami šiuos metus. Jei gausime 1,000 naujų skaitytojų ir jei suksime \$10,000.00 aukomis ir parengimais per tris mė-nesius šių metų, tai, turėsime gražų biudžetą pradžiai sekamųjų metų.

Vajus, Gavimui Naujų Skaitytojų Prasideda su Spalių - Oct. 1 Diena; Baigsis su Sausio - Jan. 1 Diena.

Kviečiame į Kontestą Gauti Naujų Skaitytojų! Gražios Piniginės Dovanos Paskirtos Kontestantams:

1-ma — \$75.00	6-ta — \$20.00
2-ra — \$50.00	7-ta — \$15.00
3-čia — \$35.00	8-ta — \$12.00
4-ta — \$30.00	9-ta — \$10.00
5-ta — \$25.00	10-ta — \$5.00

Tuoju stokite į kontestą ir gaukite nors vieną iš aukščiau nurodytų garbės dovanų. Parodykime, jog ir šiandien mes tebe-dirbame tokiu pat pasiryžimu, kaip dirbome prieš 30 metų, kai pradėjome Laisvę leisti dienraščiu. Gražiausia atžymėsimė ju-biliejų, jei gausime 1,000 naujų skaitytojų. Bus mūsų didžiau-sias džiaugsmas, jei suksime \$10,000 aukomis ir pelnais nuo parengimų ir tuomi užtikrinsime dienraščiui Laisvę gyvavimą 1950 metais.

Stokime visi į darbą ir dirbkime kaip bitės šiam gražiam apšvietos tikslui! Tuoju užsiregistruokite į kontestą.

Laisvės kaina metams \$7.50, pusė metų \$3.75. Kanadoje \$8.00 metams. Kitur užsieniuose \$9.00.

Visais vajuos reikalais kreipkitės:

LAISVE

427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Advokatė Masytė Rašo iš Los Angeles

Advokatė Stephanie Masytė, detroitietė, rašo laisvė-
čiams sveikinimus iš Los An-
geles, Cal. Ji ten nuvykusi
profesijos reikalais ir, ta pro-
ga, žada susitikti lietuvių vei-
kėjų.

Sveikina iš Marsrūto

Randasis išvykose prakal-
boms ir organizaciniais su-
sirinkimams, Dominikas M.
Šolomskas, LLD Centro sekre-
torius, Laisvės redakcinio šta-
bo narys, rašo iš Saginaw,
Mich.:

Draugai!

Važinėju miestas nuo mies-
to. Oras gražus. Pasekmės
neblogos. Žmonės lankosi ir
prakalbės, ateina ir DP. Bus
laisvei ir finansinės paramos,
kurios taip labai reikia.

Dramos "Gieda Gaideliai" Aktoriams

Visi šios dramoms aktoriai
esate prašomi pabaigt išmokyti
savo roles — būt pasirodusio-
siams pratimams, kuriuos
pradėsime tuojau po to, kai
žaidiečiai užbaigs savo pra-
timus, po poros savaitių.
S. V.

Nemokėję Taksu

Federalė grąpą džiūrė
Brooklyne įkaltino 2 asmenis,
kad jie nusukę nuo valdžios
stambias sumas pinigų neda-
mokėję taksu. Vieną fa-
brikantą kaltina nusukus
\$159,650, kitą — \$143,241-
38. Jie sukėlė karo me-
tais.

Bowlingas Kultūriniam Centre

LDS BOWLING LEAGUE STANDINGS			
Including games of Sept. 20, 1949			
TEAM	Won	Lost	Totl
TEAM No. 4	6	3	3
TEAM No. 6	6	3	3
TEAM No. 2	5	4	4
TEAM No. 1	4	5	5
TEAM No. 3	4	6	6
TEAM No. 5	3	6	6
Team No. 3			
Paul Rainys	79	162	137 378
Blind	140	140	140 420
Carl Bender	133	168	125 426
Blind	140	140	140 420
Tony Navikas	134	115	171 420
Net	626	725	733 2064
Handicap	31	31	31 93
Gross	657	756	766 2157
Won	xxx	xxx	xxx
TEAM No. 1			
Al Sherry	142	101	115 358
Mike Grigas	83	108	118 309
Vito Gogas	151	116	114 381
Blind	140	140	140 420
Al Dobinas	109	163	170 442
Net	625	628	691 1910
Handicap	35	35	35 105
Gross	660	663	726 2015
Won	xxx	xxx	xxx
TEAM No. 6			
Joe Nevins	112	122	118 352
Blind	140	140	140 420
Stan Nevins	126	103	189 418
Robert Feifer	155	113	117 385

Aido Choras Sparčiai Ruošiasi

G. KAZAKEVIČIUS,
Aido Choro mokytojas

Sunku per trumpą laiką ge-

rai prisirengti prie bet koki-
pasirodymo scenoje, o visgi,
su gerais norais ir valia, anot
tos parolės, ir kalnus gali-
ma nuversti. Tarp dabar yra
ir su Aido Choru. Aidiečiai
stropiai ruošiasi prie suvai-
dinimo "Paparčio žiedo." Kad
tinkamai pastatius užsimotų
vaizdą, aidiečiai net du kart
į savaitę atliko repeticijas.
Užtat galiu pilnai užtikrinti,
kad su šiuo savo pasiryžimu,
aidiečiai gražiai save užsire-
komenduos ir mūsų publikos
neapvils.

Prašome ateiti šį sekmadie-
nį, spalio 9 d., 4 val. popiet,
į Liberty Auditorium pamat-
yti legendarinį vaizdą "Pa-
parčio žiedo." Įžanga tik
\$1.20.

Po vaidinimo — šokiai prie
Jurgio Kazakevičiaus orkes-
tro.

Kriaučių Žinios

Rugsėjo 28 d. įvyko kriau-
čių susirinkimas Lietuvių A-
merikos Piliiečių Klubo pa-
talpoje. Klubas svetainė bu-
vo pilnutėlė kriaučių ir
kriaučių.

Kaip visiems žinoma, dau-
gelis kriaučių — kriaučių ne-
gavo už vakaciją ir už šven-
tes mokėties šiais metais, tai
buvo iš Joint Boardo pakvies-
tas į susirinkimą J. Goldas,
kad paaiškintų kriaučiams,
dėl kokios priežasties jie li-
kosi nuskriausti. Goldas pa-
sakė, kad:

1. Pagal naująją įstatymą,
nustojto teisės gauti mokėsi
už vakacijas ir šventes tie
kriaučiai, kurie apleido savo
dirbtuvę pirm vakaciją.

2. Užsilikę su duoklėmis
virš 3 mėnesius nustoja tei-
sės gauti savo vakacijų ir
švenčių mokėsi.

Bet jeigu dėl kurios kitos
priežasties negavo, tai tas na-
rys turi kreiptis į savo sky-
riaus delegatą ir jis pilnai
gaus tą, kas jam priklauso
gauti.

Buvo daug laisvų su tikie-
tais iš kitų lokalių ir įvairių
organizacijų. Nenorių užimti
laikraštįje daug vietos aiš-
kinti jų visų tikslą, tik pa-
sakau, kad kriaučiai visus
laisvų priėmė, visų tikslus
nuipirko. Taipgi paaiškavo
Elizabeth, N. J., Singer strei-
kieriams \$50.

Iš kriaučių pikniko rapor-
tavo sekretorius Bikulčius.
Nors raportas buvo pavėluo-
tas iš priežasties kasieriaus
Lelio mirties, tačiau buvo ge-
ras — kriaučiai gavo gryno
pelno \$735.

Raportą iš CIO konvenci-
jos, kuri įvyko Saratoga
Springs, N. Y., raportavo L.
Sarkūns, V. Ubaras. Pats
raportas buvo išduotas raš-
tiškai, nuosekliai.

Taipgi mūsų skyriaus dele-
gatas Ch. Kundrotas davė
raportą iš dirbtuvių stovio.
Pasirodo, kriaučiai dar dirba
pusėtinai gerai. Kaip ilgai
dirbs, sunku iš anksto pasak-
tyti. Mitingas užstraukė il-
gai, tad nauji sumanymai pa-
likti ateinančiam.

Šis Kriaučių Klubas Susirinkimo

Rugsėjo 30 d. įvyko kriau-
čių nepriegulmino klubo pus-
metinis susirinkimas. Mat,
šis klubas turi tik du susir-
inkimus į metus, tad šis pus-
metinis buvo biskelį suvėluo-
tas dėl kasieriaus Lelio mirties.
Kasieriumi klubo ir
klubas buvo tas pats — Lelis.
Dabartiniam susirinkime
kriaučiai klubiečiai patvarkė
kitą, klubo kasierius turi
atstovauti tik klubą ir turi
pasidėti \$200 užstatą. Ant
kubas kasieriumi išrinko A.
Bubai.

Klubo sekretorius perskaitė
praėjusio susirinkimo už-
rašus ir išdavė finansų atskai-
tą. Abiejai likosi priimti.
Kriaučių klubas (su valdžios
bonais) turto turi \$33,000.

Klubas pirmininkas J. Her-
manas pranešė, kad buvęs
klubo pirmininku F. Vaitu-
kaitis su savo prieteliais ne-
graziai elgėsi su mūsų klu-
bu. Viename banke klubas
turėjo/pasiėmęs bakšą bo-
nams ir kitiems archyvams
pasidėti, tai Vaitukaitis pa-
keitęs savo vardą ir vartojęs
savo archyvams pasidėti, o
klubas turėjo bankui užsimo-
kėti už bakso vartojimą. Už-
ėmus pareigas naujoji klubo
valdyba turėjusi daug nesu-

Pranešimas Apie Ko- mediją "Trilypė Pora"

Pranešame, kad mūsų mė-
nininkas Jonas Juška tik ką
parašė 4-rių veiksmų komedi-
ją "Trilypė Pora" ir jau mo-
kina aktorius jos vaidinimui.
Komediya labai juokinga ir
žiūrėtojai galės gardžiai pri-
siujuokti. Ir taipgi komediya
buvo skaityta Lietuvių Brook-
lyno Liaudies Teatre susirin-
kime ir pripažinta, kad gera
vaidinimui.

Beje, apie porą metų atgal
buvo surengtas bankietas Jo-
nui Juškai, kaip menininkui,
ir tame bankiete jis prižadėjo
parašyti scenišką veikalą. Tai-
gi, ot, dabar jis ir išpildė sa-
vo prižadą, parašydamas šią
komediya. Ir kadangi cen-
tralbrooklyniečiai rengė jam
bankietą, tai jis jiems ir vei-
kalą pavedė. Todėl dabar ir
rengia šią komediya Central
Brooklyno 46-ta ir South
Brooklyno 50-ta LDS kuopos.

Beje, kai buvo paimta kom-
ediya mokymuisi, tai ren-
gėjų komisija, tai yra drg.
Skudis ir Carl Bender at-
važiavo į Brooklyno Liaudies
Teatro susirinkimą ir prašė,
kad L. Teatro vaidintojai su-
vaidintų jiems šią komediya.
Liaudies Teatro susirinkime
visi su tuo sutiko. Tad ir
vaidins Brooklyno Liaudies
Teatro aktoriai.

Komediya bus vaidinama
4-tą dieną gruodžio 1949,
Liberty Auditorioje, 110-06
Atlantic Ave., Richmond Hill.
Taigi, prašome visas drau-
gijas nerengti jokių pramogų
tą dieną ir visus ir visas atei-
ti pažūrėti vaidinant komedi-
ją ir gardžiai pasijuokti, nes
tą dieną bus juokų diena.

Rengimo Komisija.

Vaikams Šokių Megejams

Brooklyno Muziejaus Vai-
kams šokėjams Teatras ims
kelis naujus narius mokyti
scenos šokių. Parinkimui kan-
didatų audicija mergaitėms 9
iki 12 metų bus 4-ta, o 13 iki
16 metų — 6-tą spalio. Ber-
niukus parinks 7-tos popietį
visus — mažuosius nuo 3:30,
didžiuosius nuo 4:15. Parin-
tuosius ims be atodairos į pa-
tyrimą.

Vagys buvę įsibrovę į Ward
Teatro pastatą, Bronx. Iš-
nešė apie \$200 pinigais, taip-
gi dentisteriai vartojamo au-
kso.

sipratimų tuos dalykus ištai-
syti.
Kaip paprastai, kriaučiai
klubiečiai po susirinkimo nu-
sipirko gėrimo ir užkandžių.
Jie sako — mes visam svetui
aukojame savo sutaupas, tai
nors porą sykį per metus tu-
rime ir savo skilviui iš savo
sutaupų paskirti. Tas ir bu-
vo padaryta čia po susirink-
imo.
J. Stakvilevičius.

Liepu Žiedų Medus

Bitininkas Kuncius Laisvei
atvežė didelį trokš šviežio
liepu žiedų medaus. Kuno-
kite vaisius su medum, bus
skaniau ir maistingiau. Tu-
jau kreipkitės į Laisvės įstai-
gą ir įsigykite šviežio me-
daus.

Ateina ruduo, artinasi slo-
gos. Turėkite namie medaus
ir gerkite arbatą su medum.
Tas padės jums apsigauti
nuo slogos ir padės slogas
pergalėti, jei apsigysite.
Skanėni ir maistingesni
yra tortai (kėksai), kepami
su medum. Pabandykite, gal
ir jūs pamėgysite su medum
keptus tortus.

Darbe už Darbininkišką New Yorko Majorą

Kas gi nenorėtų sekmadie-
nio rytą pasilsėti ilgiau, nors
kartą per savaitę vėlybų pus-
ryčių namie? O vienok bū-
riai darbiečių, įsitikinę, kad
jau laikas, labai laikas iš-
rinkti darbo žmonių atstovą
didžiausio pasaulio miesto
gaspadoriumi — majoru, susi-
rinko į 170 American Labor
Party klubų Brooklyne — New
Yorko pusryčiauti praėjusio
sekmadienio rytą.

Bendri pusryčiai savo par-
tijos klube buvo tik mažytis
dalelytė dienos darbo, bet
svarbia dalelytė. Bendrai pus-
ryčiaudami, jie išklaušė kon-
gresmano Marcantonio, savo
kandidato į majorą kalbos.
Marcantonio tikėtai 5:30 va-
landą to pat ryto parsikrėdo
iš Chicago, iš Darbininkų
Taikos konferencijos, o 9:15
ryto jisai jau kalbėjo per ra-
diją iš stoties WCMA, New
Yorko.

Marcantonijaus darbinin-
kiškai pulsuojančios prakal-
bos visuomet teikia darbinin-
kams daug stiprybės. O sti-
pnybės reikia net ir stipriaus-
iam, kuomet pasimota per
dieną vaikščioti nuo durų lig
durų su literatūra, diskutuoti
su žmonėmis įvairiausius po-
litinius klausimus, kokie iške-
liama tokiuose svarbiuose rin-
kimuose, kokiais yra šiemeti-

niai.
Svarbiausia sau užduotimi
darbuotojai (canners) bu-
vo pasistatę išaiškinti pilie-
čiams svarbą užsiregistruoti
piliečių registracijoje ateinan-
čią savaitę, 10-15 spalio die-
nomis. O greta to, žinoma,
prašė balsuoti už darbininkų
ir bendrai liaudies kandidatą
į majorą Vito Marcantonio,
kuris bus ant baloto visame
mieste, taipgi už visus kandi-
datus ant ALP baloto.

Kiti viso miesto skale ant
ALP baloto bus Paul Ross ir
miesto izdininką ir Minneola
Ingersoll į City Council pre-
zidentą.

Brooklyne į miesto prezi-
dentą kandidatuoja nepapras-
tai gabi moteris, kovotoja už
darbininkų ir biednuomenės
reikalus Ada B. Jackson.

D. R.

REIKALAVIMAI

IESKO DARBO
Patyres buėris iesko darbo, Kain
Brooklyn, N. Y. arba telefonuoti:
reikalingas tokis darbininkas, ra-
ponėkte rašyti: B. S. 350 45th St.
NY 2-8593 po 6 p. m. (220-224)

Reikalingas formuotas kamba-
rys vienam vyrui. Prašau rašyti:
Paul Galens, 914 Broadway,
Brooklyn, N. Y.

Joseph Garszva Undertaker & Embalmer

Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 SO. 4th ST.
Cor. Hewes St.
BROOKLYN, N. Y.

Visoklausl vaistai, kosmetikai ko-
dėdam reikmenys, įvairūs daili-
teliai, ligonių kambarių reikme-
nys už griežtai žemas kainas

RECEPTU SPECIALISTAI
MAX PEIST, Ph. G.
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EVergreen 7-6299

GYDYTOJAS S. S. Lockett, M. D.

223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: {1-2 dienom
{6-8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais.
Telefonas EVergreen 4-0208

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

GERI PIETUS!

Kada norite gerų pietų,
kreipkitės į
Lorimer Coffee Shop
Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.

Kvepiandčiai keptos ir virtos
mėsos valgiai. Taipgi dar-
žovių ir pienuinių valgių
gražus pasirinkimas.

Mirė Taisydamas Gasinį Pečių

George Rotkovich, 71 metų,
newyorkietis, nežinodamas,
ar užsimiršęs, kad pradedant
bile pataisas gasinio pečiaus
reikia pirmiausia uždaryti ga-
so įvadą, už tą klaidą mirė.
Jį atrado jo bute prie pe-
čiaus, kurio dviem degtu-
vams uždėti dūda buvo at-
jungta, o pasidėta su ketu-
riais degtuvais nauja dūda,
kuria jau nebeteiks vartoti.

New Yorko Sveikatos De-
partmentui praėjusį trečiadie-
nį raportuoti 49 susirgimai
vaikų paralyžiumi.

SUSIRINKIMAI

RICHMOND HILL IR
NEW YORK

LDS 13-tos kuopos susirinkimas
įvyks ketvirtadienį, spalio (Oct.)
6-tą, Liberty Auditorium, Atlantic
Ave. Pradžią 8-tą val. vakare. Visi
piriaai dalyvaukite. — M. Klimas,
sekr. (220-221)

BROOKLYNO MOTERŲ KOMISIJA

Moterų Apšvietos Klubas išrinkto-
sios komisijos narės surengimui
bankieto Lietuvių Kultūrinio Cen-
tro naudai, atekite į pasitarimą
trečiadienio vakarą, spalio 5-tą, K.
Petrikienės bute, 221 So. 4th St.,
Pirmininkė (220-221)

SHALINS

(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Ave.,
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.

Suteikiame garbingas laido tuves.
Koplyčias dalykai nemokamai
visose dalyse miesto.

Laidotuvių Direktoriat:
F. W. Shalins-J. B. Shalins
TEL. Virginia 7-4499.

Petras Kapiskas

PALAIKO

BAR & GRILL

DEGTINĖS, VYNAI
IR ALUS

32 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-8174

TONY'S

UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

DANTŲ GYDYTOJAS Dr. A. Petrika

221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8868
Valandos: {9-12 ryte
{1-8 vakare
Penktadieniais uždaryta

ZUPP'S BAR 411 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Joseph Zeidat Jr., prop.

NAMŲ GAMINIMO VALGIAI KASDIEN

DEGTINĖS - VYNAI - ALUS

Telefonas
EVergreen 4-7729

LITUANICA SQUARE RESTAURANT

Catherine Augustine & Frank Sanko

SAVININKAI

PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE

PAUKSTIENOS PIETOS SEKMADIENIAIS

Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių

ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE

282 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9212